

Izbaža vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po praz-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.—, mesečna naročnina
Din 20.—, za tujino Din 30.—.
Uredništvo v Ljubljani, Gregor-
čičeva ulica št. 23. Telefon ured-
ništva 80-70, 80-69 in 80-71.

Jugoslovan

Rokopisi se ne vračajo. — Oglašev
po tarifi in dogovoru. — Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60
Podružnica v Celju, Samostan-
ska ulica št. 4.

Št. 67

Ljubljana, sreda, dne 20. avgusta 1930

Leto I.

Predsednik vlade Peter Živković na Bledu

Ljubljana, 19. avgusta.

Z današnjim jutranjim beograjskim br-
zovlakom je na potu na Bled prispel v
Ljubljano predsednik kraljevske vlade,
častni adjutant Nj. Vel. kralja in divizijski
general Peter Živković. Na glavnem
kolodvoru je pozdravil med postankom
vlaka predsednika kraljevske vlade po-
močnik bana Dravske banovine dr. Otmar
Pirkmayer, ki je zastopal po nujnih
poslih v Beogradu se mudečega bana inž.
Dušana Serneca. Pri pozdravu je bil na-
vzoč tudi upravnik policije dr. Guštin.
Predsednik kraljevske vlade je povabil g.
pomočnika bana dr. Pirkmayerja v svoj
kupe za kratek razgovor. Naša slika pred-
stavlja g. predsednika kraljevske vlade
med razgovorom z g. pomočnikom bana.

Točno po voznom redu se je g. predse-
dnik kraljevske vlade odpeljal dalje proti
Bledu. S predsednikom vlade se je peljal
tudi minister brez listnice Nikola Uzun-
ović v spremstvu tajnika ministrskega
sveta g. Lazarja Todorovića. Na po-
staji v Lescah je bil g. predsedniku vlade
prirejen pristen sprejem. Na postaji v Le-
scach so ga pozdravili pravosodni minister
dr. Srskić, minister brez listnice dr.
Shvegla in sreski načelnik iz Radovljice
dr. Vidmar, kakor tudi zastopniki ob-
čine. Po pozdravu so se gospodje ministri

odpeljali naravnost v »Parkhotel«, kjer sta
se g. ministrski predsednik in minister
Uzunović nastanila. Takoj nato ob pol 11.
so se v spremstvu ministra pravde dr. Sr-
skića in ministra dr. Shvegla odpeljali z
avtomobilom na drugo stran Bleda v Reči-
co, kjer se nahaja dvorec dr. Shvegla »Wil-
sonia«.

Danes opoldne je minister dr. Shvegla
priredil predsedniku vlade in ministrom
prijateljski obed. Predsednik vlade se je
že ob dveh vrnil v Parkhotel, med tem ko
sta ministra dr. Srskić in Uzunović še osta-
la v dvorcu. Minister pravde dr. Srskić se
je nastanil v »Wilsoniji« kot gost ministra
dr. Shvegla. Predsednik vlade general Živ-
ković ostane na Bledu nekaj dni.

Poleg omenjenih uradnih zastopnikov
so pričakovali g. predsednika vlade, ki
uživa tudi med njimi iskrene simpatije, tu-
di naši jugoslovanski železničarji. Pozdra-
vili so ga zastopniki ljubljanske direkcije
drž. železnice in načelnik postaje g. Ludvig.

Bled, 19. avgusta. AA. Danes popoldne
ob pol 17. je predsednik vlade in minister
notranjih zadev general Peter Živković
odšel z ministroma Uzunovićem in Srski-
ćem peš nekoliko na izprehod po Bledu,
nato pa se je z avtomobilom odpeljal v
okolico Bleda.

Svečana blagoslovitev vojnega kostišča na Gučevu

Dan boli in ponosa — »Ujedinjenje se je začelo na Ceru in kon-
čalo na Kajmakčalanu«

Banja Koviljača, 19. avgusta. k. Danes
dopoldne so na posebno svečano način bla-
goslovili spomenik in vojni kostišče na
Gučevu (zloglasni Črni vrh). Že zgodaj zju-
traj so pričeli prihajati na Gučevo mnogo-
številni udeleženci današnje velike sveča-
nosti, mnogo ljudi in zastopnikov raznih
korporacij pa je prišlo že snoči. Nj. Vel.
kralja je zastopal poveljnik Drinske divi-
zije divizijski general Vlada Belić, pred-
sednika vlade pa oblastni inspektor g. Voja
Antić. Razen tega so bile zastopane mnoge
korporacije. V imenu mesta Zagreba je
prišel Franjo Holujević, trgovec in član
mestnega zastopstva, in pa Josip Klinčić.
Ob 10. se je začelo svečano blagoslavljanje
spomenika in kostišča. Cerkvene obrede
blagoslovljenja sta izvršila šabaški škof
Mihajlo in kopaoniški župnik iz Šabca g.
Momičević. Nato je imel škof Mihajlo go-
vor, v katerem je dejal, da je današnji dan
dan tuge in radosti, dan boli in ponosa in
velike ljubezni, dan naše globoke hvalež-
nosti do padlih slavnih žrtev. Svoj lepi go-
vor je škof Mihajlo končal z vzklikom Nj.
Vel. kralju in Njegovemu vzvišenemu do-
mu. Vsi navzoči so se vzkliku pridružili.
Nato je govoril predsednik Udruženja re-
zervnih častnikov in bojnikov Milan Ra-
dosavljević, ki je med drugim rekel: »Tu-

kaj pričajo naše še ne izlečene rane o od-
govoru, ki ga je dobila Avstrija leta 1914.,
ko se je pripravljala, da dobi v svoje kr-
vave kremplje izmučeno in nakaženo telo
Srbije s kazensko ekspedicijo generala
Potioreka, ki je bila sama dostojno kazno-
vana. Ta korak avstrijskih armad je bil
hkrati porast avstrijske protislovanske po-
litike in prvi korak k ujedinjenju Jugoslo-
vanov, ki se je pričelo na Ceru in Gučevu,
a končalo na Kajmakčalanu. Avstrija je
bila besna zaradi izgubljene bitke in v
strahu pred posledicami, ki pridejo. Zave-
dala se je, da dela zločin proti Slovanstvu
s svojim zadnjim udarcem, ki ga nam je
zadala na ta način, da je na Gučevo pri-
vedla hrvatske polke, naše brate, da bi se
borili proti svojim bratom. Pet in petdeset
dni in pet in petdeset noči je na teh pla-
ninskih vrhovih umiral en in isti narod,
razdeljen v dve državi. Pet in petdeset dni
se je prelivala kri.« — Zatem je govoril še
Mika Jovanović, predsednik občine Banja
Koviljače. Nato je godba zasvirala »Hej
trubač«. Zastopniki navzočih korporacij
so med tem položili na spomenik okrog 50
vencev. Najlepši med njimi je bil venec Nj.
Vel. kralja. Slavnost so zaključili častni
strel. Popoldne je bil za goste v Banji Ko-
viljači prirejen obed.

Redni zračni promet med Evropo in Ameriko

Radi stalnega napredka zračne plovbe bo načrt gotovo ostvarjen

London, 18. avgusta. AA. Danes je bila
objavljena spomenica o preokooceanski
zračni progi, ki jo je bila admiraliteta
predložila nedavni kolonijalni konferenci.
V njej ugotavljajo, da je stalni napredek
zračnih vozil pretvoril misel o rednem pro-
metu preko Atlantskega oceana v stvar-
nost. Na mesto slučajnih poletov bo stopila
redna, čvrsto organizirana zračna plovba.
Nato prehaja spomenica na vprašanje an-
gleških zrakoplovnih prog, ki bi jih bilo
moči oživitviti. Spomenica trdi, da so do-
sedanji poleti angl. zrakoplovov »R 100«
in »R 101« posvedočili, da je mogoče orga-
zirati redne zveze med Cardingtonom ter
Montrealom in Newyorkom. Konkretno
proge se bodo ravnale po letnem času in
po vremenskih okoliščinah. Prva proga bi
se držala severnega pravca in bi vodila od
ritča Farewel do najbolj južne točke Gren-
landije. Druga proga bi šla naravnost v
Novo Fundlandijo, dočim bi tretja proga
vodila preko Azorskega otočja. Spomenica
pristavlja, da so v Združenih državah že
sestavili načrte o plavajočih otokih, ki naj
bi se postavili med Newyorkom in Azor-
skim otočjem in dalje do Plymoutha v raz-

daljah po 300 pomorskih milj. Sedaj že
preizkušajo take otoke, ki naj bi dali
enake ugodnosti kakor kopna letališča. Na-
dalje proučujejo sedaj tudi četrto progo, ki
bi vodila preko podarktičnih pokrajin. Ta
proga bo šla preko Fareerskega otočja in
po planotah Grenlandije in se bo končala
v Winnipegu in po možnosti v Vancouvru
via Hudsonska ožina.

London, 19. avgusta. AA. Prvi minister,
ki sedaj letuje v Lossiemouthu, je prejel
več poročil iz Kanade in privatno pismo
novega predsednika kanadske vlade, mini-
stra Benetta, ki mu je že davno osebni
prijatelj. Poročilo in pisma so potovali iz
Kanade v Anglijo z zrakoplovom »R 100«,
Macdonald je nadalje prejel košaro bre-
skev, ki mu jo je poklonil predsednik
Ontarija.

Mednarodni kongres za letalstvo

Budimpešta, 19. avgusta. AA. Od 29. septem-
bra do 3. oktobra bo v Budimpešti mednarodni
kongres za letalstvo. Kongresa se udeležijo tudi
odposlanci iz Jugoslavije.

Važen preobrat v romunski politiki

Sporazum med Manijem in liberalci s posredovanjem kralja Karla

Bukarešta, 19. avgusta. n. Vsi časniki se
bavijo s pomiritvijo med liberalno in naci-
onalno kmetjsko stranko. Odnosaji med
obema strankama so bili doslej tako na-
peti, da njihovi vodje in pristaši med sabo
niso hoteli niti govoriti. Sedaj je prišlo po
intervenciji kralja Karla do sporazuma. —

Ministrski predsednik dr. Maniu je preki-
nil svoj dopust, ki ga je preživel v Sovati,
in se danes vrnil v Bukarešto, da se se-
stane s prvaki liberalne stranke. Spora-
zumu med obema strankama pripisujejo
velik notranje- in zunanje-političen pomen.

Volilna kampanja v Nemčiji

Treviranusov proglas proti novim mejam in reparacijam — Desno
orijentiran blok ljudske stranke

Berlin, 19. avgusta. d. V imenu nemške
ljudske stranke je podpisal minister Trevi-
ranus volilni oklic na nemške volilce, v
katerem poudarja o zunanji politiki Nem-
čije naslednje:

Zahtevamo revizijo vseh vojnoodškod-
ninskih bremen, zahtevamo korekturo vseh
krivic, ki so nam bile storjene pri razme-
jitvi, in zahtevamo popolno enakopravnost
nemškega naroda z drugimi narodi. Zahte-
vamo naposled razorožitev vseh zmagovi-
tih držav, ker edino na ta način bo omo-
gočen sporazum med narodi.

Berlin, 19. avgusta. d. Konservativna
ljudska stranka, nemška ljudska stranka
in nemška gospodarska stranka so se spo-
razumele, da enotno nastopajo pri volitvah
in da izdajo skupen proglas na nemške
volilce. Proglas bo jutri objavljen. Vsebuje
splošno točko, ki se nanaša na prvi vrsti
na ureditev finančnega vprašanja Nemčije
in dalje na razna aktualna zunjepolitična
vprašanja. V proglasu se zlasti tudi po-
udarja, da bodo vse združene ljudske stran-
ke skupno delovale v parlamentu.

»Foglio d'Ordini« fašistovske stranke

Sam Mussolini bo vodil borbo proti brezposelnosti — Proces radi
atentata na »Popolo di Trieste«

Rim, 19. avgusta. n. Kot je prišlo v na-
vado, se od časa do časa objavlja posebno
izdanje »naredbenega lista« fašistovske
stranke, ki prikazuje s kratkimi poročili va-
žne dogodke in precizira stališče fašizma
glede raznih političnih, kulturnih in gospo-
darskih vprašanj. »Foglio d'Ordini«, ki ce-
le tri mesece ni izšel, je v svoji poslednji
številki priobčil večje število člankov.

V prvi vrsti poroča o načrtu javnih del,
ki ga je sestavila fašistovska vlada zaradi
pobijanja nezaposlenosti v bližnji zimi.
Razpisana bodo javna dela, pri katerih bo
zaposlenih 200.000 delavcev. Sam Mussolini
bo nadzoroval izvajanje tega načrta. V dru-
gem poročilu se bavi fašistovski uradni list
s vprašanjem socialnega skrbstva za siro-
mašno deco in tozadevnim ustanavljanjem
morskih in gorskih kolonij. Nadalje poroča
»Foglio d'Ordini«, da je bilo 31. julija 1930.
včlanjenih v fašistovski stranki 1.040.508
moških in 106.756 ženskih članov.

V četrtem poročilu odgovarja omenjeno
glasilo italijanskemu komunističnemu listu
v Parizu, trdeč, da v Italiji komunizma
sploh ni. V petem poročilu pa je rečeno,
da se bo vršil 1. septembra v Trstu pred
posebnim sodiščem za zaščito države pro-
ces proti atentatorjem na »Popolo di Trie-
ste«, kateri da so že vse priznali. Fašistov-
ski režim je že pokazal, kako je treba od-

govoriti na teror, pravi list. V šesti beležki
se list z ogorčenjem obrača proti neprija-
teljem fašizma, ki špekulirajo s katastrofo,
ki je zadela južno Italijo. Po poslednjih
službenih poročilih je katastrofa zahtevala
1705 človeških žrtev. Nadalje poroča list o
fašističnih prireditvah v bodočih dveh me-
secih, končno pa, da je generalni tajnik
fašistične stranke Turatti izključil iz stran-
ke inšpektorja zveze industrijcev Terroneo,
ker je na inšpekcijskem potovanju širil
lažne vesti o političnem položaju v Italiji.

Listi pozdravljajo to odredbo tajnika Tu-
ratija, pa zahtevajo še vse bolj strogo ka-
zen za takšne klevetnike. Fašistovski tisk
pozdravlja tudi odredbo, da posebno so-
dišče za zaščito države v Trstu vodi pro-
ces proti atentatorjem. Kot krivce navaja-
jo: Franja Marušić, Zvonimir Milič, Fer-
dinanda Bidovec, Vekoslava Valenčič, Ve-
koslava Španger, Vladimirja Štoka, Dra-
gotina Rupelj, Ivana Obad in Antona Uk-
mar, ki so obtoženi atentata na »Popolo
di Trieste«. »Piccolo« pravi, da ni dvo-
ma, da bo fašistovska pravica kaznovala
krivce za njihov strašni zločin.

Žrtve cepljenja proti jetiki

Lübeck, 19. avgusta. n. Sedaj je umrlo že 67.
dete, ki je bilo cepljeno s pokvarjenim Calmet-
tovim cepivom. Bolnih je še 53 otrok.

Odmevi Franc Jožefove stoletnice

Pregovorna je dobrodušnost naših ljudi, da takoj pozabijo na vsako trpljenje, kakor hitro so ga srečno preboleli. Ta dobrodušnost je tudi vzrok, da so nekateri Slovenci kaj hitro pozabili na vse narodno trpljenje Slovencev za časa nesvobodnih dni. Kakor da nikoli ni bilo narodnega preganjanja, tako postopajo ti ljudje in kar na mah so pripravljeni verjeti vsaki besedi tujca, samo da je izgovorjena le količikaj prijazno. Ti naši dobrodušniki bi že skoraj najraje prisegli, da so se naši bivši narodni nasprotniki docela izpremenili in da sedaj nikdar več ne bi nas preganjali, ker so postali čisto drugi ljudje. A že koroški plebiscit je dokazal, da je to upanje prazno, še bolj pa so to dokazali nemški listi s svojimi članki ob priliki stoletnice Franca Jožefa.

Vsled popolnega neumevanja narodnostnega vprašanja, ko je bil avstrijski cesar vedno samo nemški knez, je razpadla stara Avstro-Ogrska in izgubil Dunaj svoje prvenstveno mesto. Človek bi zato opravičeno mislil, da se je vsaj Dunaj nekaj naučil iz preteklosti in da je vsaj Dunaj sedaj pripravljen pravilneje razumeti ono narodnostno gibanje, ki je ustvarilo na tleh bivše Avstro-Ogrske nove države. Kakor pa dokazujejo članki dunajskih listov ob priliki Franc Jožefove stoletnice, je to pričakovanje čisto napačno, ker avstrijsko meščanstvo je ostalo, kakršno je bilo. Ne ene besede obžalovanja ni v vseh teh člankih, da so se včasih avstrijski narodi tako kruto preganjali, ne ene besede obsodbe ni, da se je kratila slovanskim narodom v Avstriji tudi najbolj osnovna državljanska pravica. Nasprotno doni iz vseh teh člankov le eno naziranje, da bi takoj po stari šegi preganjali, če bi mogli.

In ker več ne morejo, zato olepšujejo Franc Jožefov poraz, ker nimajo več moči, zato opravičujejo izgubo moči in zato še vedno sanjajo le o tem, kako silno lepo bi bilo, če bi se povrnil stari časi. Čisto tako, ko na Madjarskem, samo s to razliko, da Madjari odkrito kriče v svet svoj: Nem, nem, soha! dočim v Avstriji le prikrito izjavljajo: Ne, ne, nikdar!

Odmevi Franc Jožefove stoletnice v meščanskem časopisju so to jasno pokazali in treba je, da mi s tem naziranjem računamo. Naj bo naša volja, da živimo s sosedno Avstrijo v najboljših odnosih, še tako trdna, vendar ne smemo postati vsled tega tako dobrodušni, da bomo naselili prav vsaki prijazno izgovorjeni besedi. Besede so silno poceni in tega bi se morali pač že enkrat zavedati in zato soditi tuj svet vedno le po njegovih dejanjih. Ta dejanja pa pravijo, da je imelo avstrijsko meščansko časopisje ob zadnji habsburški stoletnici priliko, da dokaže, kako je čisto izpremenilo svoje nekdanje naziranje in postalo dostopno za naša nacionalna prizadevanja. Nudila se je avstrijskemu meščanskemu časopisju ta prilika, a promptno jo je tudi zamudilo. S tem pa glasno zaklicalo vsem našim dobrodušnežem, da so v zmoti in da bo slaba predla nam vsem, če bi nas dobrodušnost zapeljala v neprevadnost.

Sebi in svoji sili treba zaupati, ne pa se zanašati na dobro voljo tujca, ki ima čisto druge interese in želje ko mi. In čeprav ni danes več tiste nacionalne nevarnosti ko v prejšnjih časih, vendar pa ta še ni popolnoma minila, ker odmevi nedavne stoletnice dokazujejo, da je ostalo na drugi strani mišljenje isto in neizpremenjeno.

Ti odmevi nas opominjajo, da moramo biti še naprej na straži in z vso silo ter vso energijo utrjevati svoje pozicije, da bomo kos vsakemu napadu. Čim trdnjeje bodo naše pozicije, tem bolj bo nevaren napad na nje, tem več sigurnosti imamo, da sploh ne pride do nobenega napada. Prevelika dobrodušnost pa samo ruši naše pozicije in prevelika zaupljivost odpira pot v našo trdnjavo. In ta prevelika zaupljivost — ki postaja mestoma že nemarnost — je kriva, da je na nekaterih mestih naš obrambni zid že porušen in da imamo v svoji sredi vse polno tujcev, ki ne čutijo z nami, pa čeprav žive pri nas mnogo bolje, ko mi sami.

Niso se spremenili naši narodni nasprotniki, ponehati tudi ne sme naša borbenost. Kakor včasih, tako se treba tudi sedaj zagrizti v narodno delo in zato je aktivnost slej ko prej prva dolžnost patriotov. Tej se treba pokoriti popolnoma, da se nikdar več ne vrnejo stari časi in da bo vsak habsburški jubilej le brezpomembna historična reminiscenca z ozirom na naše delo in na naš napredek.

Obisk angleškega brodograditelja v Costanzi

Prebivalstvo je priredilo eskadri navdušen sprejem

Bukarešta, 19. avgusta. d. V Costanzo je prispelo angleško vojno brodograditeljsko, ki je bilo navdušeno sprejeto od prebivalstva. Angleške mornarje so pozdravili zastopniki vlade in vojaštva. Angleški admiral Dawies se je za pozdrave prav toplo zahvalil ter bo jutri odpotoval v Sinajo, kjer ga bo sprejel romunski kralj Karel. Romunski listi in tudi politični krogi pripisujejo temu obisku angleškega brodograditelja izreden političen pomen.

Gandhijevi pogoji za mir v Indiji

Različno presojanje njegove spomenice

London, 19. avgusta. n. Kakor znano, je Gandhi poslal podkralju Irwinu spomenico, o kateri se naknadno doznava, da je Gandhi v njej priznal, da podkralj in angleška vlada ne moreta pred londonsko konferenco zajamčiti indijske neodvisnosti. Zahteval pa je od angleške vlade in od podkralja, naj sprejmeta ta cilj kot svojo politiko. Gandhi razen tega zahteva popolno politično amnestijo. Angleški tisk je zaradi teh zahtev zelo nezadovoljen in pravi, da so na ta način vsa nadaljnja pogajanja z Gandhijem nemogoča.

Na drugi strani pa javlja »Daily Telegraph«, da se je Gandhi pri pogajanjih pokazal jako koncilijantnega in da se bodo morda že ta teden začela direktna pogajanja med Gandhijem in med indijskim podkraljem Irwinom.

Bombay, 19. avgusta. n. Iz poročil, ki prihajajo iz severozapadne meje, se da ugotoviti, da je Angležem uspelo odbiti napade Afridov, in sicer v glavnem s pomočjo bombnih aeroplanov.

Na mednarodnem kongresu dijaške zveze

Italijani in Madjari zapustili zborovanje

Bruselj, 19. avgusta. d. Na XII. mednarodnem kongresu dijaške zveze so italijanski zastopniki zahtevali, da se izvoli za podpredsedniško mesto njih zastopnik, ki je znan kot odločen pristaš fašistovskega režima. Tej zahtevi predsednik ni hotel ugoditi in zato so italijanski delegati izjavi-

vili, da se več ne udeležujejo posvetovanj kot delegati, marveč samo kot opazovalci. Madjarska delegacija se je odpravila v znak protesta, ker so proti njenim članom oblasti nekorektno nastopale. Madjari so zapustili zborovanje.

Radio in varnost potovanja po morju

Posadko in potnike s parnika »Tahiti« je rešil brezžični brzojav

London, 19. avgusta. AA. V pomorskih krogih so zelo zadovoljni s točnostjo, s katero so odgovorila avstralska pomorska oblastva na klice po pomoči z ogrožene ladje »Tahiti«. Poročila o reševalnih delih so pričala. Iz dosedanjih poročil pa izhaja, da je bilo vreme ugodno in da ni prišlo do panike in nereda. Preden se je »Tahiti« pogreznila, so mogli še pravočasno rešiti posadko in potnike in deloma tudi prtljago na drugi parnik. »Times« veli v uvodniku, da je ves ta dogodek svetel dokaz velikega pomena brezžičnega brzojava. Varnost pred uničenjem na morju ni večja ka-

kor na zemlji in v zraku. Če pa primerjamo število voženj, ki jih napravijo angleške ladje vsak dan, potem moramo reči, da je število smrtnih primerov kaj majhno. V zadnjih 10 letih znaša število človeških žrtv radi pomorskih nesreč samo 240. To nizko število je pripisati predvsem pomoči, ki jo nudijo drugi parniki ogroženim ladjam na podlagi brezžičnega obvestila. Avstralske ladje so prihiteli na pomoč v najkrajšem času in avstralska oblastva so odredila vse ukrepe za rešitev ogrožene ladje, ki so bili z vso naglico izvršeni, čeprav je bil nedeljski počitek.

Iz državne službe

Beograd, 19. avgusta. I. Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil upokojen učitelj v St. Ilju Burekharth Josip, uradnik II-1.

Beograd, 19. avgusta. I. Po odredbi poljedelskega ministra je bila sprejeta ostavka, katero je podal višji poljedelski pristav pri banski upravi v Ljubljani Vinko Sadar na svojo službo. Po odredbi pravosodnega ministra pa je priznana stolnemu kanoniku dr. Maksu Wraberju v Mariboru s 1. avgustom t. l. osnovna plača desete stopnje kot uradniku I-4.

Skupščina zagrebskega UJU

Beograd, 19. avgusta. I. Danes se je pričelo IX. zborovanje zagrebskega poverjenstva jugoslovanskih učiteljev. Zborovanje je otvoril predsednik Skavič z obširnimi govorom, v katerem je poročal o desletnem delovanju zagrebskega poverjenstva združenih jugoslovanskih učiteljev, ki šteje 3200 članov. Prečital je tudi brzojavni pozdrav Nj. Vel. kralju in pa pozdrav, ki ga bo sporočila z zborovanja posebna delegacija predsedniku vlade, notranjemu ministru. Ko je g. Skavič končal svoj govor, je povzel besedo zastopnik prosvetnega ministra g. Damjanović. Zanjim je imel obširen govor beograjski župan g. Nešić, ki je v zelo lepih besedah pozdravil prisotne učitelje in jim izrazil dobrodošlico beograjskega mesta. Za Nešićem so govorili še nekateri drugi, v imenu ljubljanskega poverjenstva Andrej Skuli, v imenu splitskega g. Gregor. Z njegovim pozdravnim govorom se je današnje zasedanje zborovanja zagrebskega poverjenstva Uduženja jugoslovanskih učiteljev zaključilo.

Rok za izplačilo kupona

Beograd, 19. avgusta. AA. Ker poteče 15. septembra izplačilni rok za kupon št. 8 obveznic 7% investicijskega posojila iz leta 1921., je oddelek za državne dolge in državni kredit razposlal pooblaščenim bankam in denarnim zavodom navodilo, naj brez nadaljnjega izplačajo do 1. septembra kupon št. 8 gornjega posojila, čigar izplačilni rok zastara 15. septembra, in naj dostavijo vse izplačane kupone št. 8 temu oddelku do 14. septembra. Kuponi, ki bo o njih ugotovljeno, da so bili poslani po 14. septembru, bodo vrnjeni bankam kot nelikvidirani. V krajih, kjer so podružnice Narodne banke, smejo pooblaščenice banke in denarni zavodi izplačevati kupon št. 8 do 14. septembra t. l.

Heimwehrovi in makedonstvujušči

Donavice, 19. avgusta. d. Tu se je vršilo večeraj veliko zborovanje heimwehrovskih organizacij. Tega zborovanja se je udeležil tudi neki zastopnik makedonstvujuščih, ki je izjavil, da pozdravlja gibanje avstrijskih heimwehrovcev. Rekel je dalje, da stoji bolgarska vlada popolnoma pod vplivom makedonstvujuščih in da nimajo druge stranke v vladi nikakega vpliva. Zastopnik Bolgarov je dalje izrekel željo, da naj bi tudi avstrijski heimwehrovi sledili temu zgledu.

Odhod Nj. Vel. kraljice v Han Pijesak

Bled, 19. avgusta. AA. Nocoj ob 9. je odpotovala v posebnem dvornem vlaku Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu dvorne dame ge. Svrhugove in svojega adjutanta podpolkovnika Pogačnika v Han Pijesak, kjer se nahajajo prestolonaslednik Peter in princeza Tomislav in Andrej. Kraljica se s kraljevsko deco vrne spet nazaj na Bled, kjer je nastopilo po dolgem deževju prekrasno vreme. S kraljico potujeta do Ljubljane romunska kraljica-mati Marija in princesa Ileana s spremstvom, ki bosta v Ljubljani počakali na orientekspres in nato z njim nadaljevali pot v Bukarešto.

Sprememba zakona o uvoznih carinskih tarifah

Beograd, 19. avgusta. I. Nj. Vel. kralj je na predlog finančnega ministra podpisal zakon o spremembi in dopolnitvi uvoznega tarifa ter zakonski predlog o obli carinskih tarif. Tarifna pozicija 223-2 uvoznega tarifa se menja in se glasi:

2. očetna kislina a) surova (tehnični kalcijev acetat 60-50), b) prečiščena, ki vsebuje več kot 80 gramov v litru kisline, očetna esenca 250-200.

Demanti

Beograd, 19. avgusta. AA. Glede na poročilo dopisnika zagrebskih »Novosti« z Bleda o nekem dozdnevni razgovoru z »zelo dobro poučeno diplomatsko osebnostjo« o našem razmerju z Bolgarijo in Madjarsko smo z merodajne strani pooblaščen izjavili, da nobena merodajna oseba na Bledu ni dala uradne izjave in je torej to poročilo popolnoma brez podlage.

Proti nezakoniti trgovini

Beograd, 19. avgusta. k. Ker so zadnji čas opazili, da se na deželi zelo širi nezakonita trgovina, je finančni minister izdal banskim upravam ukaz, naj na kmetih strogo pazijo, da odpravijo nezakonito trgovino, ki škoduje zakoniti trgovini in gospodarstvu.

Desetletnica Male antante

Sedaj, ko je glavna pozornost politikov in narodov držav Male antante osredotočena okoli vprašanja ustvaritve trdnih podlag za tesno gospodarsko sodelovanje med državami, ki jo sestavljajo, je na mestu, da se spomnimo, kako je sploh prišlo do ustanovitve te važne mednarodne zveze. Na mestu so ti spomini tembolj, ker pada ravno v ta mesec desetletnica Male antante, kajti za njen rojstni dan lahko smatramo 14. avgust 1920. leta. Važno pa je obujanje takih spominov posebno z ozirom na mlajše pokolenje, ki se pred desetimi leti ni še moglo sproti obveščati o velikih političnih dogodkih.

Ideja Male antante je nastala, ko se je videlo in nedvoumno ugotovilo, da so Madjari le navidezno sprejeli svojo usodo premagancev ter da so podpisali mirovne pogodbe le z neprikrivano rezervo, da jih ne nameravajo držati, temveč se jih pri prvi priložnosti otresli.

Oče Male antante pa je sedanji češkoslovaški zunanji minister dr. Edvard Beneš. Ob času mirovne konference v Parizu je stavil Beneš jugoslovanski delegaciji konkreten zahteven predlog, ki ga je naše zastopstvo takoj poslalo v Beograd. Sledila so pogajanja, ki so trajala do februarja l. 1920., ko je dobil češkoslovaški poslanik v Beogradu gotov načrt sporazuma. Istočasno ko z nami se je pogajal minister dr. Beneš tudi z Bukarešto, in sicer v istem smislu, t. j. o enotnem nastopu Češkoslovaške in Rumunske v slučaju neizvzvanega napada s strani Madjarske.

Dne 14. avgusta l. 1920., torej ravno pred desetimi leti in par dni, sta podpisala v Beogradu dr. Beneš in dr. Ninčić pogodbo, v kateri je vsebovano jedro Male antante. Po podpisu te dvostranske pogodbe je minister Beneš odpotoval iz Beograda v Bukarešto, da predloži romunskemu zunanjemu ministru Take Jonescu pogodbo o defenzivni zvezi med Češkoslovaško in Jugoslavijo, in sicer v imenu obeh držav, ter mu sporoči, da bi obe državi pristop Romunije k tej zvezi pozdravili z največjim veseljem. Do tega je prišlo nekoliko mesecev pozneje, namreč s pogodbo od 23. aprila 1921, katero sta podpisala v Bukarešti romunski zunanji minister Take Jonescu in tamkajšnji češkoslovaški poslanik F. Veverka; a dne 7. junija 1921 sta enako pogodbo podpisala v Beogradu Take Jonescu in Nikola Pašić.

Te pogodbe so z radostjo pozdravili ne samo Jugoslovani, Čehoslovaki in Romuni, temveč tudi vsi prijatelji teh narodov v inozemstvu. Omenjene pogodbe so bile podlaga poznejšega obsežnega dela, ki mu je cilj medsebojno spoznavanje prizadetih narodov v vsakem pogledu in sodelovanje v vseh skupnih vprašanjih. Temu solidarnemu delu državljanov pa so se pridružili tudi privatniki vseh treh narodov in tako je prišlo do ustanovitve Zenske Male antante, Novinarske Male antante, Dijaške Male antante, Letalske Male antante, katerim bodo sledile še druge slične ustanove v drugih področjih interesne solidarnosti med Jugoslovani, Čehoslovaki in Romuni.

Dosedanji trud bo — to je najintimnejša želja vseh patriotov v državah Male antante — ovržen z ustanovitvijo podlage za trajno gospodarsko sodelovanje, v kateri smeri je bil pred kratkim napravljen prvi korak na konferenci v Sinaji.

Povratek g. bana

Beograd, 19. avgusta. I. Nocoj je odpotoval iz Beograda v Ljubljano ban Dravske banovine g. inž. Dušan Serbec.

Učitelji Drinske in Zetske banovine na Bledu

Bled, 19. avgusta. Učitelji Drinske in Zetske banovine, posetniki združeno-poljedelskega tečaja, ki jih vodi ravnatelj poljedelske šole v Budmiru pri Lidžu g. inž. Bubič, so danes dopoldne prispeli v Škofjo loko, kjer jih je sprejel ravnatelj tamkajšnje mlekarke in sirarske šole in jim razložil predelovanje mleka in sira. Obenem jim je pokazal vse naučne in humane ustanove v Škofji Loki.

Nato so učitelji odpotovali na Bled. Ogledali so si kraj in se vozili po jezeru. Jutri se vrnejo v Ljubljano, od koder odpotojujejo v Novo mesto in si ogledajo kmetijsko šolo na Grnu. Od tam potujejo v Hrvaško in nazaj domov. Učitelji so že celih pet dni na potovanju.

Dr. Seipel v Budimpešti

Budimpešta, 19. avgusta. n. Danes dopoldne je prispel v Budimpešto avstrijski kancelar dr. Seipel. V Budimpešti so ga sprejeli na zelo svečan sprejem. Udeležil se bo proslave Sv. Imre. Jutri praznujejo Madjari praznik sv. Stefana in bo na tej proslavi Seipel imel javno predavanje.

Grof Bethlen noče povedati, kje je bil

Budimpešta, 19. avgusta. n. Ministrski predsednik grof Bethlen je večeraj prispel v Budimpešto. Danes je posetil papeškega delegata, ki je prispel na svečanosti sv. Imre. Novinarjem, ki so ga vprašali, kje je preživel svoj dopust, grof Bethlen ni hotel dati odgovora.

Vrtinec požrl čoln in 32 oseb

Kalkuta, 19. avgusta. AA. Na reki Hoogly je večeraj utonilo 32 oseb. Nesreča se je pripetila v trenutku, ko je čoln zašel v premočan vrtinec in se je čoln vsled slabega ravnotežja prevrnil.

Avtobus trčil z avtomobilom

Lyon, 19. avgusta. AA. V neposredni bližini mesta sta trčila avtomobil in avtobus. Avtobus se je prevrnil v reko. Dve osebi sta bili ubiti, 13 oseb je ranjenih, poškodbe dveh potnikov so prav hude.

Avto povozil generala

Milan, 19. avgusta. n. Avto je povozil in usmrtil generala Luigia Montanaria, znanega bojovnika iz Afrike in vojaškega pisatelja. Bilo mu je 73 let.

Vremenska napoved.

Dunaj, 19. avgusta. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Na zapadu močno oblačno, na vzhodu in jugu pretežno jasno. Razmere temperature se bodo malo izpremenile. V splošnem prijetno vreme, brez posebnih neviht. Sedaj vladajoče vreme bo trajalo dalje.

Kakšen je položaj v Rusiji

Zbor žita na Ukrajini in v Krimu skega lista — Kmet se zmagovito političen nastop podani — Vesti

»Ekonomska žizna«, glavni sovjetski dnevnik, od 9. avgusta takole opisuje položaj, ki ga je ustvaril organizirani zbor žita na vasi:

»Na Ukrajini in v Krimu je zbor žita neuspešen. Vzrok temu je iskati v glavnem v pomanjkanju propagande med kmeti individualisti. Zato je pa svojo agitacijo postavil kulak na polno paro. Pod vodstvom špekulantov se je v posameznih vaseh zadnje čase organiziralo cele črne izvozne kolone, da se žito spravi na svobodni trg. Kulaki in špekulanti hočejo za vsako ceno vzeti vso izmenjavo dobrin v svoje roke. Organizirali so izmenjavanje žita za tobak in vino (žganje), zlasti v Krimu. Kolikor se je posrečilo take elemente aretirati, se je pri vsakem našlo po 2 do 5 tisoč kg žita. Špekulaciji pomaga neurejeno mlinstvo. Mlini so z žitom zavaljeni preko mere svoje kapacitete in daleč preko krajevnih potreb. Zelo je razvita celo špekulacija s pobotnicami o žitu, oddanem v mline. Kljub temu, da povsod poslujejo kontrolne komisije, je njih vpliv minimalen in brez pomena. V državna skladišča prihaja žito le »samotečno«, ker naleti organizacija zbora povsod na resen, prikrit odpor.«

Tako sovjetski vodilni gospodarski organ. Jasnejše slike ni mogoče podati, kakor je to lastno priznanje in nam je potrebno samo pojasniti nekatere pojme in pomen posameznih ugotovitev.

V omenjenih žitnih pokrajinah se »črna« trgovina z žitom potemtakem ne vrši več skrivoma po vrecah, ampak kar organizirano in na nekak borzni način potem prehoda pobotnic. Objekt prodaje niso več merniki, ampak cele prevozne kolone žita in te se ne prodajajo na krošnjarski način, ampak organizirano in z agitacijo.

Za agitacijo nudi sovjetska organizacija dovolj materiala tako, da si agitacija stavi opredeljen gospodarski cilj — prehod izmenjave gospodarskih dobrin v roke zasebnika. Ta cilj je pa obenem ostro političen, javno nasprotujoč vsemu sovjetskemu gospodarskemu in političnemu sistemu, ki ne trpi drugega posredovalca med producentom in konsumentom razven države same, ker sta oba sistema nezdržljiva.

Lahko si mislimo, kako malo ustreza državni sistem tako pereči potrebi kakor je pravilna zamenjava, če si je zasebna, nelegalna, kruto preganjana trgovina pri svojem nevarnem delu osvojila tla v taki meri, da nastopa že z ideološkim orožjem. To je izrazit političen protisovjetski nastop širokih razmer, ki je mogoč edino le pri splošnem razumevanju njegove neizogibnosti s strani kmečke mase in širokih slojev mestnega prebivalstva. Tako razumevanje je pa omogočila samo trda, neizprosna izkušnja tekem dobrih desetih let sovjetskega gospodarstva.

Iz citiranega sovjetskega poročila je jasno razvidno, da so vsi pogoji za političen nastop podani, da je položaj dozorel in da gibanje, sproženo z zadnjo žitno kampanjo, zavzema čedalje širši razmah, ki mu niso več kos sovjetske organizacije in niti ne politična uprava. Kmečke mase se kljub pritisku odvrčajo od žitnega agenta in se zatekajo k »črnemu«, nelegalnemu trgovcu, da se vsaj deloma preskrbe za zimo.

propadel — Priznanje sovjetskega upira sovjetom — Vsi pogoji za o revoluciji pa še prezgodnje

člen nastop podani, da je položaj dozorel in da gibanje, sproženo z zadnjo žitno kampanjo, zavzema čedalje širši razmah, ki mu niso več kos sovjetske organizacije in niti ne politična uprava. Kmečke mase se kljub pritisku odvrčajo od žitnega agenta in se zatekajo k »črnemu«, nelegalnemu trgovcu, da se vsaj deloma preskrbe za zimo.

Izredno zanimiv je pa tudi pasus, da se organizira »črna trgovina« na bazi primitivnega zamenjavanja produktov. Žito za tobak, za žganje, za splošne potrebščine in narobe. Zasebna trgovina se torej čedalje manj poslužuje sovjetskih denarnih znakov in se zavaruje z neposrednim zamenjavanjem. Očitno pada zaupanje v te znake, z druge strani pa ta način trgovanja tudi izključuje možnost, da bi sovjetski aparat, kakor doslej, onemogočil to trgovino z zadržano razpredelivitvijo industrijskih produktov potom »zabornih knjižic«, ki dovoljujejo kontrolo konsuma teh produktov. Kmet torej preračunano in skrajno zvito izključuje sovjetski aparat iz svoje vsakdanjosti, ga v celoti črta iz svojih računov in mu ne dopušča nobenih stranskih vrat, kjer bi bil dosegljiv. To kaže na globoko politično izkušnost najširših slojev, ki so za sovjetne nedostopni, v katerih je gospodarska brezglavost zakvasila močno, vedno rastočo odpornost in ki predstavljajo že danes zanesljivo bazo za bodoči ustroj.

Jasno je, da se pri takem položaju sovjetska oblast zateka k nasilju, kar gotovo predčasno proži oborožene upore v posameznih krajih. Po predložitvi izjavljanj je edino mogoče sklepati, da so take vstaje dosledno dogajajo in vzplamte zdaj tu zdaj tam, četudi se spet pomirijo zadušene v krvi in mukah težkih žrtve. Oddot sporadične vesti o »revoluciji« v Rusiji, ki se vedno znova prenašajo in vedno znova zatikajo.

Res je, da je bolj ko kdaj prej položaj v Rusiji goden za splošno kmečko ustajo, res je pa tudi, da je sovjetski varnostni aparat tako rafinirano razprežen in tako občutljiv, da sedaj ni mogoče misliti na uspešen izid takih ustaj. Revolucija v Rusiji danes ni mogoča brez medsebojne zveze prizadetih slojev, posebno ne brez enotne in notranji položaj razumevaljoče, z ljudstvom živeče inteligence, ali pa brez vpliva zunanjih držav, kakoršnega bi mogla izvajati edino — le vojna. Medsebojna zveza slojev se pa šele poraja in je v začetnem štadiju, inteligenca je razdrobljena, kolikor jo je pa v emigraciji, večina brez pravega razumevanja razvoja revolucije, njenih vzrokov in neizbrisnih učinkov, zunanje vojne pa iz jasnih interesov vseh držav ni mogoče predvidevati in je niti ne želiti.

Vesti o revoluciji pa kažejo le na resničnost pregovora, da ni dima brez ognja.

Za novo šolo v St. Jerneju na Dolenjskem

Sentjernejska občina ima dve šoli, v St. Jerneju in na Čadrezah, šolo obveznih otrok pa za pet šol. Sedanja sentjernejska šola je postala mnogo premajhna in tudi iz higienskega stališča ne baš ustreza in zato je prosvetna oblast zahtevala od občine, da zgradi novo šolo. Seveda so se občani proti temu pritožili na pristojno ministrstvo, ki pa je njihovo pritožbo zavrglo in sentjernejski so hočeš nočeš ugriznili v kisló jabolko in pristali na zidavo. Prvotno so mislili na vaško gmajno, nasproti »Kastela«, ki bi bila res idealen prostor, kasneje pa so dobili ponudbo sredi vasi in so od usnarja Brulca pogojno kupili vse njegovo posestvo z nepremičninami vred za 425.000 dinarjev. Občinski odbor je računal tako: Brulčeva hiša se bo preuredila za stanovanjsko nišo učitelstvu, na njegov pod se bosta zgoraj zgradila dva razreda, tam bo pa tudi še občinska pisarna in gasilski dom. Ves veliki in lepi prostor od hiše gori ob banski cesti pa bi se porabil za sejnišče. Imeniten zamiselek, če bi bil tudi izvedljiv.

V soboto se je vršil uraden komisijonalen ogled Brulčevega stavbišča. Nezazidani prostor je komisija odobrila in ga našla primernega za zgraditev nove šole in šolskega vrta ter igrišča, za kar bi se porabilo 4000 ma, ostanek ca. 5000 m² pa bi s hišami vred lahko porabila občina po svoje. To pa občinskemu odboru ni šlo v račun in po kratkem posvetovanju je župan izjavil, da pod takimi pogoji občina tega prostora ne more sprejeti. Izjavil se je za prestop na gmajni, osobito ker se je glasilo glede Brulčevih stavb strokovno mnenje komisije, da hiša za učiteljska stanovanja ni primerna in gospodarsko posloje za preureditev v šolo istotako ne. Ogledal si je še prostor na gmajni, ki bi sicer v polnem odgovarjal, le da leži ob križišču državne in banovinske ceste, čemur pa bi se dalo odpomoči, ako bi se zgradila šola višje ob cesti St. Jernej—Orehovica.

Požar v Gorčivasi pri Ribnici

Kakor smo že poročali, sta pred približno enim mesecem pogorela v Gorčivasi pri Ribnici dva najlepša skednja polna krme. V nedeljo 17. t. m. okoli pol enajstih ponoči pa je začelo v neposredni bližini prejšnjega požara zopet goreti, in sicer v kozoleu posestnika M. Nosana. Iz kozolea se je požar razširil dalje na skedenj in odtod je prešel ogenj tudi na skedenj posestnika P. Ilica. Oba skednja sta bila polna sene in druge živinske krme. Vse je pogorelo do tal. Gasilstvo z motorno brigado iz Gorčevasi je bilo prvo na mestu in je čuvalo, da se požar ni razširil še na druge bližnje objekte. Nato so prišli z motornimi brigadami gasilci iz Ribnice, Dolenjevasi in Dol. Lazov, ki so tudi takoj stopili v akcijo. Okoli ene ure je bil požar udušen. Smatrajo, da je oba požara, t. j. onega, ki je bil pred enim mesecem, in tega zamenil isti človek iz bogve kakšne osvete ali podobnega. Orožništvo je pridno na delu, da izsledi krivca.

Sedaj pa še nekaj. Med gasitvijo požara je prišlo med gasilci do incidenta, do kakršnega bi nikakor ne smelo priti. Prepričani so, da je

končal s tepežem, se je vnel med gasilci iz Dolenjevasi in Ribnice. Vzrok je bil tak: Prvi so zahtevali, da se čuva le one objekte, ki so v nevarnosti, da bi jih zasegel požar, dočim so hoteli drugi, da se tudi požar gasi. Prvi so bili užaljeni, da se Ribničani vtikajo v njihov delokrog. Miril je g. župni načelnik I. Merhar in načelnik rib. gasil. društva g. Rahovnik. Vendar pa ni vse skupaj nič pomagalo. Ko pa je neki ribniški gasilec malo nerodno manovriral v cevjo in nehoti poškropil Dolenjce, so ti planili na njega. Ljudje, ki so stali okoli, so se razburili in zgrazali. Pripomnim, da je ta prepričevalo dvojce ali troje gasilcev, ki kakor je bilo videti niso bili popolnoma trezni. Upamo, da bo tako načelstvo gasilcev v Dol. vasi, kakor tudi v Ribnici napravilo preiskavo in da bodo krivci, ki jih je moralo pomiriti orožništvo, prejeti zaslužen kazni. Taki incidenti mečejo namreč slabo luč na celotno društvo in gasilstvo. Zato je potrebno, da se z vsemi sredstvi skušajo preprečiti. M. S.

Nesreče in nezgode

V ljubljansko bolnico so bili včeraj popoldne pripeljeni 4 ponesrečenci. V Moravčah je včeraj popoldne neki pes ugriznil 68-letno posestnikovo ženo Jerco Urbanijo. Ugriznjena je bila v levo nogo.

V Čabru imajo dečki še običaj, da streljajo z lokom in strelce lete okrog. Tako sta se včeraj popoldne igrala 8-letni delavčev sin Anton Čop in 10-letni delavčev sin Vladimir Malnar. Streljala sta z navadnim lokom. Vladimiru je po nesreči strelca zletela naravnost v tovarišovo desno oko, ki mu ga je močno ranila. Prepeljali so ga v Ljubljano v bolnico.

Med mladimi pastirki pride dostikrat do kakkega prepira. To se je zgodilo tudi na paši v Cerkljah pri Kranju. Pasla sta govedo 13-letni posestnikov sin Janez Mlinarič in njegov tovariš Stanko Z. Začela sta se pripraviti in ruvati in Stanko je sunil Janeza tako močno v levo oko, da mu je začelo krvaveti. Tudi njega so popoldne prepeljali v ljubljansko bolnico.

Tesarski pomočnik Anton Osepek iz Most pri Kamniku se je včeraj zvečer močno usekal v desno nogo ter je prišel v ljubljansko bolnico.

Tatvine v tobačni tovarni pred sodiščem

Ljubljana, 19. avgusta.

Pred malim senatom ljubljanskega deželnega sodišča se je danes odigraval zadnji akt lahko rečemo socialne drame. Mali senat je razpravljajal o znanih večjih tatvinah, ki so bile izvršene v tobačni tovarni od 30. novembra lani do konca januarja letos. Celokupna škoda, za katero je bila oškodovana monopolna uprava, znaša po obtožnici državnega tožitelja 25.761,40 Din.

Razprave malega senata se navadno vrše v razpravnih dvorani št. 79, a ta velika razprava, ki je trajala od 9.30 popoldne do 2. popoldne, je bila v nekdanji porotni dvorani brez običajne velike publike. Mali senat so tvorili: predsednik s. o. s. g. Ivan Kralj in kot votanta s. o. s. dr. Žigon in s. o. s. dr. Vinko Strasser. Javno obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Lučevnik. Kot branitelji obtožencev, katerih je bilo 20, so fungirali odvetniki: dr. Marko Natlačen, dr. A. Švigelj, dr. Vladislav Pegan, dr. Josip Cepuder, dr. Janko Žirovnik, dr. Anton Urbane, dr. Alojzij Kobal in dr. Albin Kandare.

Splošni potek razprave je bil monoton. V globini pa je pokazal težko hibo, na kateri boleha naše gospodarstvo. Na obtožni klopi so sedeli delavci, delavske žene in posestniki, ljudje, ki so skušali s cenejšim nakupom tobaka priti do dobička. Vsakomur, še takemu brezsrčnežu je morala vzbuditi sočutje in usmiljenje mati-obtoženka s šestmesečnim otrokom v naročju. Vzbujała pa je tudi sočutje in pomilovanje i. 1872. na Dobrovi rojena tobačna delavka Frančiška T., ki je 33 let marljivo in pošteno delala v tovarni, a jo je premamilo zli duh, da se je pregrešila proti zakonom, ki ščitijo tujo lastnino. Prisvojila si je okoli 10 škatelj »Zeta« in »Sava« cigaret, ki jih je potem drugi spravil v promet.

Jedro razprave so tvorile tatvine, ki so jih izvršili trije glavni obtoženci Alojzij L., Josip Z. in Mihael K. Že spomlad lanskega leta je bil ukraden iz tobačne tovarne rezalni stroj, ki ga je neki obtoženec odpeljal na dom drugega obtoženca sorodnika, kjer so ga skrili. V jeseni so trije glavni obtoženci začeli iz tobačne tovarne skupno ali posamezno odnašati kar cele bale nerazrezanega tobaka, ki so ga potem z ukradenim strojem rezali. Odnegli so tudi več bal tobaka za zvečenje. Tobak so potem prodajali svojim imovitejšim znancem, osobito pa posestnikom v polhovgrajski občini. Zato je bilo poleg štirih glavnih obtožencev na obtožni klopi tudi 16 drugih oseb, ki so bile obtožene deležnosti tatvine odnosno potuhe in prikrievanja.

Pred senatom so vsi obtoženci kratko, skesano in prostodušno priznali svoje čine, ne da bi jih kaj olepšavali. Povedali so vse, kako so manipulirali in kam so tobak prodajali. Po govoru državnega tožitelja, ki je vzdrževal obtožbo in po temperamentalnih obrambnih govorih zagovornikov, ki so vsi pledirali za milo sodbo, je predsednik senata s. o. s. g. Ivan Kralj po daljšem posvetovanju razglasil naslednjo obsodbo:

Trije glavni obtoženci Alojzij L., Josip Z. in Mihael K. so krivi zločinstva tatvine po §§ 314, 316 točka 1, 2 in 3 kaz. zak. ter se obsodijo: Alojzij L. in Josip Z. na eno leto robije in v izgubo častnih državljskih pravic za dobo dveh let, dalje Mihael K. na 6 mesecev strogega zapora in v izgubo častnih državljskih pravic za 1 leto, delavka Frančiška T. na 20 dni stro-

gega zapora zaradi prestopka tatvine, a zaradi deležnosti tatvine so bili obsojeni štirje nadaljni obtoženci na en teden do 10 dni strogega zapora. Ostalih 12 obtožencev je bilo oproščenih.

Obsojenci so priglasili po svojih braniteljih revizijo.

Gelje

* Spremembe v službi. Inspektor finančne kontrole v Celju g. Anton Muc je premeščen k Dravski direkciji v Ljubljani, na njegovo mesto pride nadzornik finančne kontrole gosp. Janko Torkar iz Marenberga. — Učitelj gosp. Josip Segula je napredoval v 3. skupino II. kategorije. — Orožniški narednik g. Fran Fridel je postavljen pri pošti v Celju.

* Rešilni avto, in sicer pravi rešilni avto, ne iz starega osebnega preurejenj, bomo končno dobili. Gasilno društvo je sklenilo z znano tvrdko »Tatra« dogovor, da mu bo dobavila v treh mesecih moderen rešilni voz s tremi osmi. Rešilni avto pa bo mogel stopiti v akcijo šele po dograditvi dvorišnega trakta na mestnem magistratu, kar bo pa menda že v kakih štirih mesecih. Razveseljivo je, da se je gasilno društvo vendar odločilo zamenjati dosedanja dvokolesni rešilni vozček, ki je prava sramota za naše sicer napredno mesto, z modernim rešilnim avtomobilom. Seveda gre sedaj bolj ko prej klic na vse dobrotnike, da naj omogočijo izplačilo avtomobila. Prispevke sprejemata Mestna hranilnica ter Hranilno in posojilno društvo.

* Poroka. V sredo sta se poročila g. inž. Tone Komel od teh. oddelka srez. načelstva v Celju in gđc. Ela Blaznikova iz Skofje Loke. Čestitamo.

* Delo dobijo pri tukajšnji borzi dela: 1. konjski hlapec, 2. poljska delavca, 1. stekl. pomočnik, 1. lončar, 1. vrtnar, 2. kovača, 2. mizarja, 1. sodar, 1. žagar 1. tapetnik, 4. čevljarji, 1. mlinar, 1. pek, 1. sladolekar, 1. opekar, 2. črkoslikarja, 1. trgovski pomočnik, 12 vajencev, 30 kmečkih dekel, 1. pletilka, 1. navjalka, 3 šivilje, 10 natakarič, 4 trg. pomočnice, 1 sobarica, 10 kuharic, 19. služkinj, 2 sobarici, 1 perica, 1 varuhinja.

* Najdbe. V mestnem parku se je našla rjava usnjata aktovka, v kateri je bila bela srajca. — Pred večjo davčno upravo se je našel 100-dinarski bankovec. — V Prešernovi ulici so se našli važni bančni spisi, glaseči se na ime Josip Kellmann, Novi Sad. — Vse se dobi na policiji. — Ga. Jurkovič je v Zidanem mostu pozabila svoj dežnik, ki je bil potem pomotoma poslan v Maribor. Najditelj naj ga odda v Celju na kolodvoru ali pa na policiji.

* Medu si je privoščil. Sodnemu oficijalu g. Antonu Dolencu je iz njegovega čebelnjaka na posestvu v Dobrovi ukradel neznan tat ponoči en okvir medu, težak 7 kg in 300 Din vreden. Tat je očitno že med poljo poskušal med, kajti iz okvirja je kapljalo in so sledovi kazali vse do Gaberja. Policija poizveduje.

* Nesramen hotelski gost. V hotel »Beli volc« je prišel nek Dimitrije T., trgovski potnik iz Zagreba, in se v portirski loži tako nesramno obnašal, da so morali poklicati policijo. Zagovarjati pa se bo moral tudi na sodišču.

Šah

XI. kolo nacionalnega šahovskega turnirja v Vel. Bečkereku.

Vel. Bečkerek, 18. avgusta.

Današnje kolo se je vršilo v znamenju borbe za poslednje mesto. Puškaš, Petrovič, Putnik so imeli dosedaj po eno točko. Ker sta Petrovič in Putnik remisirala so padle šanse za zadnje mesto na Puškaša. Ta pa je proti pričakovanju remisiral z Baloghijem, tako da so zopet vsi trije skupaj. Dr. Aleksić je zopet izgubil proti ing. Šipraku. Schreiber je zelo lepo dobil v kraljevem gambitu proti Herbatinu. Gabrovšek je s Collejevim sistemom popolnoma nadigral Hegediša, nakar se je ta kmalu udal. Nedeljković je proti ing. Straussu dobil kvaliteto, kar je zadostovalo za zmago.

Stanje po 11. kolu:

Gabrovšek 10, Nedeljković 9½, Schreiber Adimović 8½, Hegediš 7½, Heklay 6½, dr. Aleksić 5, ing. Strauss 4½, ing. Šiprak 4½, Herbatin, Balogh 4; Petrovič, Puškaš, Putnik 1½.

ŠAHOVSKI TURNIR V ŠTUBNANSKIH TEPLICAH.

Kakor smo že poročali, se je v nedeljo začel v Štubnanskih Toplicah mednarodni šahovski turnir, ki je zlasti zanimiv vsled tega, ker se ga udeležijo vsi najmlajši šahovski mojstri. V zadnjem hipu se je izvršila majhna sprememba. Dr. Seitz iz Nemčije se ne udeleži turnirja, mesto njega pa bo igral ameriški mojster Stoner in Liliental, da je vsega skupaj 13 tekmovalcev.

V nedeljo se je vršilo žrebanje igralcev in je bil izžreban ta vrstni red: 1. Erdélyi (Romunska), 2. May iz Bratislave, 3. Pire iz Maribora, 4. Gilg (češki Nemec), 5. Elisaskes iz Avstrije, 6. Stoner iz Amerike, 7. dr. Zobel iz Nitre, 8. Liliental iz Madjarske, 9. Opočensky iz Prage, 10. Flohr iz Češkoslovaške, 11. Engel iz Češkoslovaške, 12. Regedzinski iz Poljske in 13. Szekely iz Madjarske.

1. kolo se je odigralo s tem rezultatom: Elisaskes je igral proti Flohru, ki je kmalu dosegel 1. premož in zmagal. Stoner se je poslužil proti sicilijanski obrambi Opočenskega Marshallovega napada. Opočenski se je poslužil neke novosti, a mu ni pomagala, ker je Stoner s ponavljanjem potez dosegel že v 12. poteži remis. V indijski igri May proti Szekelyju je dobil May kvaliteto in kljub obupni borbi Szekelyja zmagal. Gilg je igral proti Regedzinskemu in bil v začetku v slabši poziciji. Poneje pa si je pridobil kmata in je bila partija prekinjena v poziciji, ki je za Pircu ugodna. Po vsej priliki bo zmagal. Erdélyi je imel prosto.

Zadnja počastitev junakov iz leta 1914

Včeraj so blagoslovili grobnico na Gučevu, kjer bodo počivale v večnem snu prve žrtve Velike vojne, branilci male Srbije, katero je napadel silen sovražnik. Svečanost se krije z dnevom cerske zmage; Cer pomeni naš zgodovinski dan kot začetek velikega zgodovinskega dela, ki se je končalo 3 leta pozneje na Dobrem polju.

Med slavnimi dnevi na Ceru in slavnimi dnevi na Dobrem polju je pa doba muk in trpljenja, doba velikih naporov in nesreč. Vso to dobo se je narod iskral vrednega cerskega herojstva. S to vstrajnostjo je bilo končano na Dobrem polju veliko delo osvobođenja in ujedinjenja našega naroda.

Sestnajst let je že poteklo od bitke pri Ceru, od prvega spopada male nepripravljene v borbah izčrpane Srbije z veliko, dobro opremljeno in oboroženo Avstro-Ogrsko. Ta prvi spopad je bilo veliko presenečenje ne samo za sovražnika in njegove zaveznike, temveč tudi za naše prijatelje, ki so trdno verovali v moštvo, junštvo in poštvovalnost srbskih vojakov. Presenečenje je bilo razumljivo, kajti golorokega Davida je napadel besni Golijat.

Ves svet ve o razmerju, moči in pripravljenosti obeh vojsk, ki so se spoprijele. In ravno zato je bila cerska bitka veliko presenečenje za ves svet.

Kamnik

Smrt po zastrupljenju. 73-letna posestnica Marija Flere, znana tudi daleč izven Kamnika pod imenom Korpeca, se je nedavno neznanu ranila na nogi. Rana se je zastrupila in nesrečnica je umrla. Pokopali jo bodo danes ob pol 5. uri.

Preprečena avtomobilska nesreča. V ponedeljek popoldne je iz Kamnika vozil po cesti proti Podgorju neki inozemski avtomobil. Po neširoki cesti mu je prišel nasproti voz. Iz voza pa je na zadnjem koncu moel skoro 1 meter dolg kol ali tram. Šofer ga je šele v zadnjem trenutku opazil in k sreči je imel toliko prisotnosti duha, da je zapeljal avtomobil na njivo.

Planinski slavlje na Kravcu. V nedeljo se je obhajala na Kravcu obletnica blagoslovitve kapele. To je prvo »žegnanje« na naših planinah. Ta lahko pristopna in prekrasna razgledna točka je privabila v naš planinski raj okrog 500 izletnikov iz Kranja, Ljubljane in Kamnika.

Nepotrebno razburjenje. V soboto sta odšla na Kravce dva mlajša turista iz Kamnika. Svojem sta obljubila, da se vrnejo že v nedeljo zvečer. Ker pa jih v napovedanem času ni bilo nazaj in se niti v ponedeljek jutraj, ko bi imela nastopiti službo, nista vrnila, je pričelo svoje skrbiti, če se morda nista ponesrečila, zlasti ker so nekateri izletniki zatrjevali, da sta popoldne odšla iz koč proti vrhu po planinke. Pripravljala se je že rešilna ekspedicija, da jih gre drugo jutro iskat, ko je nekdo prinesel vest, da se veselo razpoložena ravno kar vrata domov.

Trbovlje

Izlet rudniških nameščencev na Mrzlico. Rudniški nameščenci nameravajo napraviti v nedeljo 24. avgusta planinski izlet na Mrzlico. Zbrali se bodo ob 7. uri jutraj pred spomenikom v svetovni vojni padlih vojakov v Trbovljah, odkoder odkorakajo skupno na Mrzlico.

Zborevanje Jugoslovanske strokovne zveze rudarjev. V soboto se je vršilo v prostorih JSZR v Trbovljah zborevanje v tej organizaciji včlanjenih rudarjev. Poročal je tajnik zveze g. Renko Miha o poteku nedeljske konference rudarskih zaupnikov v Delavskem domu, katere se je kot delegat JSZR udeležil. Da polagaje danes rudarji poleg vprašanja rednega zaslužka največjo važnost na sanacijo Bratovske skladnice, je pokazalo tudi to zborevanje. Govornik je obrazložil skrajno neugoden položaj provizijske blagajne Bratovske skladnice, kakor ga je na konferenci rudarskih zaupnikov oslikal član upravnega odbora g. Šober. Temelje Bratovske skladnice, ki so jih gradili naši predniki, je vojna skoraj uničila. Tudi s pravilnikom iz leta 1925 ni bilo poskrbljeno za kritje, kakor n. pr. v Bosni. Ze po dveh letih so se pokojnine občutno znižale, kljub temu pa se več vsakomesečni primanjkljaj, ker vpokojitve naraščajo. V maju je znašal primanjkljaj Din 50.000—, v juniju že Din 61.000— itd. Premoženjsko stanje Bratovske skladnice neprestano pada. Letna izguba znaša okrog Din 1.800.000. Število vpokojencev po novem pravilniku znaša danes 1280, torej se ne moremo čuditi, če je pokojninska blagajna pri tem staležu pasivna, ako pomislimo, da dohodek že pri začetnem številu 282 vpokojencev ni zadostoval za izplačilo pokojnin. Stanje Bratovskih skladnic je torej jako kritično, tako, da je pomoč vlade nujno potrebna. Pa tudi rudarji in podjetja bodo morali prisp. vke odnoso vplačila zvišati, ker sicer ne bo dolgo, ko vpokojenci sploh ne bodo dobili pokojnine. Nato je govornik prečital navzočim resolucijo, ki je bila poslana na kompetentna mesta. Zatem so zbrani razpravljali o prijavah onih rudarjev, ki so svoječasno delali v Nemčiji, ter jim po reciproitetni pogodbi med našo državo in Nemčijo tečejo tam prislužena službena leta. (Glej navodila v »Jugoslovanu« št. 63 od 15. t. m.). Ugotovilo se je, da imajo oni rudarji, ki so ob izbruhu svetovne vojne, med vojno ali po preobratu zapustili delo v Nemčiji, ako so pri naših Bratovskih skladnicah vplačevali 3 leta za pokojninsko zavarovanje, pravico do vseh prejšnjih let v Nemčiji. Vsak v poštev prihajajoči rudar naj torej javi leta, ki jih je prebil pri delu v Nemčiji, pri tukajšnji Bratovski skladnici, ki mu bo izstavila potrdilo, da je 36 mesecev pla-

Člani SNPJ pred odhodom v Ameriko na prijateljskem večeru pri »Mikliču«

čeval prispevke v tukajšnji provizijsko blagajno ter je še aktiven član. Ta potrdila se imajo predložiti najkasneje do 30. septembra 1930 Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, s katerim dnem poteče enoletni rok za prijave. — Po pretresu raznih manj važnih strokovnih vprašanj je bilo zborevanje zaključeno.

Samomor? Pred približno tednom dni je nenadoma in brez sledu izginil delavec Ivan Pirc, ki je bil ob zadnji redukciji pri rudni redukciji. Stanoval je pri svojem nečaku Zupanu Ivanu, pri katerem je ostavil žepno uro in delavsko knjižico ter neznanu kam izginil. Varnostna oblast je prejela včeraj iz Krškega obvestilo, da so tam potegnili iz Save neznanega moškega, katerega identitete niso mogli ugotoviti. Domneva se, da je utopljenec Ivan Pirc. Danes se je napotil v Krško Zupan Ivan, da ugotovi, da-li je utopljeni njegov stric.

Za reševanje perečih rudarskih problemov. V tem tednu se bodo vršile konference prizadetih ministrstev, na katerih se bo razpravljalo o številnih vlogah in resolucijah, ki jih je vlada prejela od rudarskih organizacij radi izredno težkega stanja, v katerem se nahaja rudarska industrija in v njej zaposleno delavstvo. Razpravljalo se bo med drugim tudi o možnosti izrednih ukrepov, ki so potrebni za pomoč rudarjem. Pretresalo se bo tudi vprašanje zaposlitve naših brezposelnih rudarjev v rudnikih v Franciji in drugih državah, s katerimi misli država skleniti slične reciproitetne pogodbe kot z Nemčijo. Vlada se je odločila podvzeti odločne mere za zaščito našega rudarstva.

Zagorje

Avtozveza Medija-Izlake s postajo Zagorje. Pred kratkim so dobile toplice Medija-Izlake avtozvezo s postajo Zagorje. Na to ugodnost opozarjamo posetnike toplic, kakor turisti, kateri nameravajo na Sv. Goro ali Čemšenško planino, ker vozi avto k vsakemu vlaknu in nudi večjim skupinam izletnikov precejšnje ugodnosti.

Čudno postopanje. Sinoči sta brata Ivanko in Stanko T. naredila kar na lastno roko red ob cesti pred svojo domačijo. Strgala sta 10 m cestne ograje s stebriči vred in vrgla na stran.

Tatinski vlod. V noči 15. t. m. je vlomil nekdo pri invalidu Kozniku Janezu iz St. Jurja pod Kumom; ko so domači spali, je vdrl skozi podstrešje v sobo ter prebrskal omare in odnesel eno skoraj novo obleko in nekaj perila. V predalu je iztaknil tudi 400 Din gotovine, tako da trpi g. Koznik skupno 1140 dinarjev škode. Orožniki so že storilec na sledu.

Hrastnik

Praznovanje. V hrastniškem rudniku so pretekli teden zopet praznovali petek, soboto in nedeljo. Marsikdo gleda s strahom v bodočnost.

Na zasipnem odkopu tukajšnjega rudnika je v ponedeljek precej močno poškodovalo paznika Valentina Pavliča. Padla mu je na glavo železna tračnica. Zeleti je, da bi nezgoda ne imela hujših posledic za mnogoštevilno Pavličevo rodobino.

Kočevje

Izpitni na kočevski gimnaziji. Na uradni deski drž. realne gimnazije v Kočevju je še objavljen razpored popravilnih izpitov za preteklo leto. Izpiti se vrše 1. in 2. septembra. Razredni izpiti in mature se bodo pa vršili od 3. do 7. septembra. Natančnejši razpored teh izpitov še ni znan.

Nesrečen posestnik. V soboto jutraj je izgubil posestnik Zvike iz Mahovnika enega svojih konj. V hribih, odkoder vozi hlode, je namreč njegovega konja tako močno udaril s kopitom nek drug konj, da si je zlomil nogo. Omenjeni posestnik, ki je silno delaven, ima s tem težko izgubo, tembolj ker ga nezgoda že nekaj časa hudo tarejo. Tako mu je n. pr. letos poginilo že 46 prašičev.

Zopet nazaj. V soboto je z opoldanskim vlakom odpotoval nazaj v Ameriko okrog 7 družin, ki so med poletjem obiskale domače kraje. Na kolodvoru je bila velika množica, ki se je poslavljala od svojih sorodnikov oz. znancev. Ob takih prilikah se človek nehoti spomni Zupaniča: »Tamkaj v Ameriki, tamkaj v Vestfaliji so nam izginili...« — in nam še izginjajo.

Odgoditev. Vsakoletna sokolska prireditev, ki so jo napovedovali za prihodnjo nedeljo, se ne bo vršila.

Dražba lova. Dne 28. t. m. bo na srezkem poglavarstvu v Kočevju dražba lova občine Sedražica. Lov se odda za dobo od 1. septembra 1930 do 31. marca 1935.

Na pomoč! V nedeljo zvečer okoli desete ure, ko je bila veselica kočevskih gasilcev v najlepšem teku, je nenadoma zatrobila sirena — nekje je požar. In res je gorelo v Dolenji vasi pri Ribnici, kamor je takoj odhitela sku-

pina naših gasilcev. Drugi pa so ostali na veselici, ki se je kljub temu nadaljevala. V Dolenji vasi sta zgorela dva kozolca, čeravno so okoliški gasilci v zvezi z našimi krepko stopili v akcijo. Ogenj je bil zelo velik, saj smo kljub veliki razdalji opazili celo v Kočevju od požara rdeči horizont. Sv. Florjan torej ni poseben prijatelj kočevskih gasilcev, ko jih meni nič tebi nič kliče kar z veselice v boj z divjim elementom.

Vreme. Po velikem neurju v sredo ponoči se vreme ni popravilo do nedelje. S presledki je padal dež, v soboto dopoldne pa je grozila strašna toča, ki je pa k sreči kmalu prenehala. Rinja, ki je ponekod prestopila bregove, je zopet padla. V nedeljo je bilo vreme silno nestalno. Temperatura pa je že nekaj dni zelo nizka. V soboto in nedeljo so nekateri hodili že v plaščih.

Vozniki. Veliko okoliških kmetov se preživlja s tem, da vozijo za razne lesne trgovce in žage les s hribov. Življenje teh voznikov je silno trdo. Sedaj poleti vstajajo že ob eni uri ponoči in kmalu nato še v gosti temi krenejo v gozd. Pozimi odhajajo v vsakem vremenu že ob štirih jutraj. Njih zaslužek je sicer dokaj lep, toda čistega jim ne ostane veliko, ker jim večino požre prehrana konj in oskrba voz, pri katerih se skoro vsak dan kaj pokvari. Dobro zanje je pa vsaj to, da imajo skoro vedno delo.

Ribnica

Velika gasilska veselica bo 31. t. m. v Ribnici. Pri vajah bo nastopilo pet motornih brigad, t. j. iz Ribnice, Dol. Lazov, Goričev vasi, Nemške vasi in Dolenje vasi. To bo ena izmed največjih gasilskih prireditev v vsej ribniški dolini, katere se bo udeležilo članstvo vseh društev, včlanjenih v ribniški župi.

Letina v ribniški dolini letos ne bo prav lepa. Ponekod je vse pobila toča. Zopet bo moral Ribničan opratiti krošnje in iti po svetu s trebuhom za kruhom.

Rogaška Slatina

Telovadno akademijo je priredilo na praznik 15. t. m. celjsko sokolsko društvo v Rogški Slatini. Bila je dobro obiskana. S krepkimi aplavzi je publika navdušeno reagirala ob koncu vsake točke, ki so bile vse lepo in dovršeno izvajane. K lepemu večeru je pripomogla tudi vojaška godba. Po dokončani akademiji so se podali celjski Sokoli in Sokolice v zdraviliško restavracijo na večerjo. Pri tej priliki se jim je zahvalil starosta slatinskega »Sokola« brat dr. Kolterer za njihov krasni nastop, za njih neumorno delavnost in vztrajnost, ki je dovela do tako krasnega moralnega in materialnega uspeha.

Sokolska akademija v Rogški Slatini. Sokolsko društvo v Celju je na praznik 15. t. m. zvečer priredilo v veliki dvorani zdraviliškega doma Rogška Slatina veliko telovadno akademijo. Tamošnji gostje in domačini so docela zasedli dvorano. Točko za točko je navzoča publika zasledovala z velikim zanimanjem ter v svojem zadovoljstvu ni štedila z aplavzom. Telovadne točke so bile zelo pester in skladne, da je bil utis na gledalce zelo zadovoljiv. Posebno moramo omeniti tudi orodno telovadbo članov in članic na bradlji. Članice so izvedle vse vaje sebi primerno, člani po svoji navadi vrhunške vaje, ki so občinstvo naravnost zadivile. Tako težkoča in brezhibna izvedba vaj je bila vsakemu posamezniku poplačana z velikim aplavzom. Med odmorom je iz prijaznosti igrala vojaška godba ter so igranje narodnih pesmi godbeniki spremljali s petjem. Pozornost je tudi zbujal mladi naraščajnik Tone Bojce iz Celja, ki je tako samozvestno spremljal vse telovadne točke na glasovirju. Ta večer je štet med najlepše sokolske večere, ki smo jih doživeli v Rogški Slatini ter ostane vsem v neizbrisnem spominu.

Ljutomer

Tatinski tolpi na sledu. Pridni orožniki iz Beltincev so zasledili latinsko cigansko tolpo, ki je gotovo v zvezi z mnogimi vlemi v Ljutomeru, Križevcih, Cezanjevcih, Beltincih itd. Blago so baje skrivali pri nekem gostilničarju. Hvaležni bi bili vsi poštvovalnim orožnikom, ako bi rešili naše kraje te vlomilske tolpe, ki že toliko časa ogroža naše kraje.

Prvo grozdje. V soboto so prodajali na trgu prvo zrelo grozdje, ki je še precej drago.

Baletni večer. V petek je pri nas gostovala baletna skupina ljubljanske opere pod vodstvom g. Gornika. Klavirske točke je prvovrstno izvajal konservatorist g. Fink. Dvorana Sokolskega doma je bila precej dobro obiskana.

K premiranju kmetijskih konj domače reje za Ljutomerski srez, ki se je vršilo v ponedeljek, je bilo prignano 88 glav od 1 do 5 let. Nagrad je bila razdeljena v znesku 8600 Din. Po oddelkih so dobili prve nagrade in diplo-

me Brumen Franc iz Starenove vasi za 5letno kobilo 400 Din, Ostere Franc iz Križevcev pri Ljutomeru za 4letnega žrebca 400 Din, Skuhala Franc iz Križevcev pri Ljutomeru za 2letnega žrebca 200 Din in za 1letnega žrebca 300 Din ter Slavič Jože iz Bunčan za 2letno žrebico 200 Din. Kakor je v svojem nagovoru na nagradne konjereje g. Pelovar naglasil, število konj pada za račun kvalitete istih, kar je dober znak prevladnega gospodarstva.

Toča je zopet neusmiljeno tolkla v soboto ob 14. uri od Gičine do Murskega Središča. Mura je mestoma zelo izstopila in naredila na otavi veliko škodo.

Skrlatinke v Ljutomeru in okolici ni več. Divje race so se začele že seliti. Pravijo, da ta zgodnja selitev pomeni ostro zimo.

Cesta poleg hotela Zavratnik proti Sršenovemu dvorišču menda le ni več mogoča za »mesto« Ljutomer. Tuji se zgražajo, da med lepimi poslopji leži tako vaška blatna cesta.

Poroča. V ponedeljek sta se poročila Elvira Zemljič, hčerka mestnega župana in posestnika Frica Zemljiča in gospe Irme Zemljič in dr. M. Damašek, zdravnik v Kutini pri Zagrebu. Obilo sreče!

Svečina pri Mariboru

Veliko ljudsko veselico priredi tukajšnja mladina dne 24. avgusta popoldne, če bo slabo vreme pa 31. avgusta. Ker je prireditev domoljubnega značaja, so vabljeni vsa okoliška društva in prijatelji naše severne meje k obilni udeležbi.

Murska Sobota

Gostovanje na sokolskem odru. V petek je nastopila na sokolskem odru srbska potujoča skupina Vodvil z enodejankami. V soboto pa nas je obiskala baletna skupina ljubljanske opere, za katero je vladalo veliko zanimanje. Kljub temu, da je bilo te dni več veselja, sta bili obe predstavi zelo dobro obiskani.

Slov. Bistrica

Lesna industrija. Tukajšnja lesna zadruga si je nabavila pod vodstvom iznajdljivega g. Poljanca obrat za izdelovanje zabojev za sadje. Zaenkrat se izdeluje do 100 zabojev na dan. Pozdravljamo razmah domače industrije.

Sadjarstvo. Te dni se naklada na naši postaji vagon za vagonom jabolk za Nemčijo. Veliko povpraševanje je po sortiranem sadju, za katerega je naročil 400 vagonov.

Dve dekleti izginili. Od nedelje dopoldne se pogrešata osemletna hčerka posestnika Stepišnika in nekaj let starejša hčerka posestnika Kramerja iz Šmiceberga. Kramerjeva je odšla dopoldne k drugi maši v samostansko cerkev, kjer so jo že videli, potem pa je bila za dekletom zabrisana vsaka sled. Vso stvar imajo v rokah orožniki v Slov. Bistrici, ki si obetajo uspeh.

Brez sledu je izginil slaščičar slaščičarne »Manon«. Imel je razmerje z nekim dekletom, ki bo kmalu porodilo. Mislijo, da je pobegnil preko meje v Italijo.

Stavbeno gibanje. Gospod Kajba, lončar in pekar, je začel graditi novo stanovanjsko hišo z delavnico, kar je v času obče stanovanjske krize pohvale in posnemanja vredno.

Grozdje dozoreva. Kakor nam poročajo nekateri posestniki južnih obronkov Pohorja, na prisojnih mestih že dozoreva grozdje in je že tu pa tam kak grozdič docela zrelo. Čudno, ko je letos vreme izredno slabo in so posebno noči mrzle.

Pesnica

Poplave v pesniški dolini in regulacija Pesnice. Zaradi trajnih nalivov zadnjih dni je Pesnica s svojimi dotoki zopet prestopila obrežja v celi šmarješki dolini, ki sliči, kakor vsako leto večkrat, spet jezeru. Uničena je zopet vsa otava, ki je ravno samo v dolini boljše kazala, malo višje pa je itak ni. Voda pa stoji tudi na nižje ležečih njivah, kjer dela ogromno škodo. Občutno so prizadete tudi po nižini vode občinske ceste in pota, kar je tem hujši udarec sedaj, ko bi radi kmetje spravili svoj žet tako komaj srednje uspešni sadni pridelek na trg in železnico. Ne le, da obupavamo ob tem večnem čakanju na regulacijo Pesnice, marveč boli nas to ravno zdaj, ko naše kraje obiskujejo številni inozemski kupci sadja ter vidijo, kako že kar tu blizu drž. meje ginemo v teh nepotrebnih poplavih. Vendar imamo trdno upanje, da bo kr. banska uprava, ki kaže za dejanji toliko zanimanja za obmejne kraje, rešila tudi ta problem. Šmarječani nujno prosimo pomoči.

Pragersko

Ostudno dejanje. Posestnik Rudolf Franc je prejšnji teden odpeljal svoje čebele na pašo k Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Panji so bili seveda na prostem in lahko dostopni, kar je izrazil neznan storilec in pri 40 panjih tako tesno zamašil žrela, da so se vse čebele zadušile. Storišča išče orožništvo.

S pragerskega trga. Na Pragerskem in v okolici so se pojavili prvi prodajalci kumarc s Ptujkega polja. Ker so prve, so temu primerno tudi drage.

Cerknica

Tombola protituberkulozne lige. Nedeljska tombola krajevne protituberkulozne lige v Cerknici je proti vsemu pričakovanju zelo dobro uspešna. Tombolo je otvoril predsednik protituberkulozne lige v Cerknici dekan g. Juvaneč. Ker je bila vsa stvar zelo dobro organizirana, je prireditev zelo gladko potekla. Po končani tomboli se je razvila animirana zabava.

Druge prireditve. Na praznik je imelo svojo veselico gasilno društvo v Zirovnici, v nedeljo pa je imelo svojo prireditev gasilno društvo v Begunjah. Na obe prireditvi je odšlo zelo veliko Cerkničanov.

Poplava. Tudi pri nas smo imeli pretekli teden močno deževje. V soboto jutraj je padala med dežjem tudi precej debela toča. Nastalo deževje je poplavlilo precejšnji del Cerkniškega jezera. Voda je odnesla posestnikom skoro 200 voz kravine.

Dnevne vesti

Pozdravljeni!

Z veseljem in radostjo bo zaklicala danes Ljubljana angleškim gostom svojo dobrodošlico, ker od nekda je gojil naš narod največje simpatije do velikega angleškega naroda, ki je tako mnogokrat in tako odločno nastopil za pravice preganjanih narodov. V nesvobodnih dneh naš narod teh simpatij ni mogel tako pokazati, kakor bi hotel in zato bo sedaj njegova dobrodošlica tem iskrenejša.

To pa tudi vsled tega, ker se ima ravno naš narod mnogo zahvaliti sinovom velike Anglije, ko so ti prihili v veliki borbi našemu narodu na pomoč in z vrglednim požrtvovanjem lajšali gorje v opustošeni Srbiji.

Dobrodošlica Ljubljane pa bo prav posebno iskrena tudi zato, ker prihajajo angleški gostje k nam z lepo angleško pesmijo, ki bo med nami našla odprta srca in sprejemljivo dušo.

Da se poglove stiki med nami in mogočnim angleškim narodom, smo od nekda želeli in današnji prihod angleških gostov bo te stike brezdvomno utrdil in okrepil. Po uspešni londonski razstavi, po uspešnih ekskurzijah naših dijakov v Anglijo, bo prihod angleških pevcev dokazal, da je kulturno zblizanje med Anglijo in nami že v teku.

In zato še prav posebno pozdravljeni angleški pevci med nami!

*

Nekateri naročniki nam sporočajo, da sprejemajo naš list neredno. Da moremo te nedostatke odpraviti, prosimo vse naročnike, da nam takoj sporoče, če niso prejeli lista v redu. Potrudili se bomo, da bo sploh vsak dostatek v rednem prejemanju lista nemogoč.

Uprava »Jugoslovana«.

*

Nj. Vel. kralj kot boter. V Jasenovcu bo te dni krščen 12 sin trgovca Antona Schmittmüllerja. Krstni boter bo Nj. Vel. kralj.

Vsebinska zadnja številka »Službenega lista« je sledeča: 1. Pravilnik o organizaciji in delu banskih svetov. 2. Pravila za opravljanje državnega strokovnega izpita uradnikov pisarne kraljevskih redov. 3. Zakon o nostrificiranju diplom s tujih univerz in visokih šol. 4. Izpremembe in dopolnitve pravilnika o uporabi potniških državnih avtomobilov. 5. Navodila za izvedbo organizacije finančne kontrole. 6. Zakon o odmerjanju in pobiranju doklad na neposredni davek trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornic. 7. Zakon o plačah in ostalih prejemkih uradnikov in namestnikov kazenskih zavodov. 8. Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah. 9. Dopolnitev pravil o opravljanju strokovnih državnih izpitov uradnikov ministrstva za poljedelstvo. 10. Izpremembe in dopolnitve v pravilniku o opravljanju državnega strokovnega izpita uradnikov uprave za zaščito industrijske svojine. 11. Zakon o ustroju sresa in sreskega načelstva v Rabu. 12. Kraljevi zakon o ukinitvi generalnega konzulata Jugoslovane v San Paulu. 13. Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o poslovnem redu v državnem svetu in upravnih sodiščih. 14. Pravilnik o dajanju dovoljenj za proizvajanje bioloških proizvodov. 15. Uvedba ministrstva za finance o prenosu poslov glede odobrevanja pogodb o nabavih itd. 16. Razne objave.

III. Zdravniški tečaj o tuberkulozi na Golniku se bo vršil od 21. do 27. septembra 1930. Gg. zdravniki, ki se zanimajo za tečaj, dobijo podrobne informacije pri upravi zdravilišča na Golniku. Prijeve se sprejemajo do 15. septembra 1930.

Nova letalska proga. Na pobudo banske Zbornice za TOI bodo v najkrajšem času otvorili novo letalsko progo Veliki Bečkerek-Osijek—Zagreb.

Obdukcija zagrebskih žrtev. Zagreško prebivalstvo je še vedno pod vtisom težke nesreče, ki se je pripetila v soboto zvečer pri umetelnem ognju. Posrečilo se je ugotoviti tudi ime pete žrte, ki ji je lokomotiva odrezala nogo in jo tudi sicer razmesarila. To je 20letna Matilda Žičko, uslužbenka v kavarni »Corso«. Obdukcija trupel je ugotovila, da so kolesa lokomotive vse žrte strašno zmevarila. Franjo Čepin je bil dobesedno zdrobljen. Od ranjenih so 3 zapustili bolnico, tako da je v bolnici še 13 oseb. Stanje dveh ranjenecv je brezupno. Tako da se bo število mrtvih žrtev še pomnožilo. Vseh je bilo ranjenih okoli 30 oseb, večina teh je pa ostalo v domači oskrbi.

Iskanje žrtev na Dravi. Iz Gjurjeveca poročajo, da še vedno iščejo žrte strašne nesreče na Dravi, ki je zahtevala 28 življenj. Uto-nilo je 17 žensk in 11 moških. Rešilo se je 16 oseb. Dostoj so našli tri trupla.

Nov sistem cen v zagrebskem gledališču. Uprava narodnega gledališča v Zagrebu bo z novo sezono uredila nov sistem cen za opero in dramo. Cene so znižane, da bo obisk omogočen najširšemu prebivalstvu. Gledališče naj postane res narodna kulturna in pa izobraževalna institucija, dostopna vsem slojem in stanom. Temu primerno bo sestavljen tudi repertoar, ki bo raznovrsten, da bo privabil čim širšo publiko.

Rodovniški odsek v Prodanovcih je bil ustanovljen v nedeljo, dne 20. julija z namenom, da povzdigne živinorejo s plemensko odbiro (selekcijo) in mlečno kontrolo. Pristopilo je 38 članov: v rodovnik pa je bilo sprejetih 60 rav lepih oblik in čiste simodolske pa-

sme. Rodovniške organizacije za simodolsko živino obstajajo sedaj v sledečih krajih: Nedelica, Veržej, Puconci, Moravci, Tešanovci, Strukovci in Predanovci. Nove se pa snujejo v Vučji Gomili, Martjancih, Beltincih in Dolnji Lendavi.

Zagrebski trgovci, ki je tajinstveno izginil. V Zagrebu je vzbudilo tajinstveno izginotje znanega trgovca iz Ilice g. M. R. veliko senzacijo. Sodi se, da je izvršil samomor, ker mu trgovina zadnje čase ni uspevala. Izginil je še v petek. Pustil je listek, na katerem je napisal, da je prišel do spoznanja, da življenje nima zmisla.

Dopust učiteljstvu za udeležbo na skupščini UJU v Beogradu. Ministrstvo prosvete je s svojim odlokom O. N. br. 57309 z dne 5. avgusta 1930. odobrilo učiteljstvu, ki se udeleži skupščine UJU v Beogradu, dopust za čas od 15. do 25. avgusta 1930.

Kmetijska praksa v Švici. Kmečki sinovi, ki so končali kako kmetijsko šolo, pa tudi drugi kmečki fantje, ki se obvežejo ostati na domačem posestvu kot kmetovalci, morejo svoje praktično znanje, zlasti v živinoreji, najbolje spopolniti, če se prijavijo za polletno prakso v Švici. Pogoji so ugodni ter dobiva vsak praktikant poleg proste oskrbe še 350—750 Din mesečne nagrade. Kmečkim fantom, ki imajo resno veselje posvetiti se svoji domači kmetiji, se topla priporočila, da se ugodne prilike poslužijo. Natančnejša navodila dobijo pri sreskem kmetijskem referentu in sicer v Murski Soboti vsako sredo, v Dolnji Lendavi pa vsak petek.

Vpisovanje na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani. Poljanska cesta, bo za I. razred dne 11. septembra t. l. dopoldne. Vpisovali se bodo učenci in učenke, ki so dovršili najmanj 4 razrede osnovne šole in so rojeni v letih 1917 do 1920. Učenci, oz. učenke drugih zavodov, ki se hočejo na novo vpisati v II. ali VII. razred, naj se osebno prikladijo 13. septembra ob 9. do 12. ure v ravnateljevo pisarno. Učenke in učenci meščanskih šol, ki bi hoteli prestopiti na gimnazijo, naj se prikladijo do 30. avgusta za dopolnilni izpit. Pričetna služba božja bo v ponedeljek 15. septembra ob 9. uri v cerkvi sv. Jožefa. — Ravnateljstvo.

Popravljeni včerajšnjem uvodniku je bila grda tiskovna napaka, ki silno kvari smisel članka. Konec pelega odstavka se ima glasiti pravilno: »Poleg tega pa bi našlo vse polno naših šolanov ljudi pri izdaji teh del (leksikonov) svoj kruh in tudi preprost človek bi mogel uporabljati ta dela«, ne pa u p r a v l j a t i, kakor je bilo pomotoma natisnato.

Hrvatsko planinsko društvo v Zagrebu, foto-sekcija (Dolac št. 1) razpisuje za propagiranje prirodnih lepot natečaj za najboljše slike foto-amaterja iz Gorskega Kotarja, Velebita in Biokova pod pogoji, ki so na vpogled v pisarni Slovenskega planinskega društva med uradnimi urami.

Tekma slovenskih harmonikarjev se vrši dne 8. septembra na praznik Malega Smarna. Kdor se še ni prijavil, naj to nemudoma stori. Zadoštuje navadna dopisnica, naslovljena na urad vselejima v Ljubljani, nakar dobi pri-glasenec vsa potrebna navodila. Zmagovalci v tekmi dobe lepe nagrade in diplome.

Vsem članom humanitarne organizacije Rdečega križa smo poslali položnice za plačilo članarine za leto 1930. Člane, ki za to leto članarine niso plačali, bo obiskal v prihodnjih dneh naš tajnik g. Ivan Malnarčič. Zajedno bo nabiral nove člane za ljubljanski krajevni odbor Rdečega križa. Vljudno prosimo cenjeno ljubljansko občinstvo, da pristopa k Rdečemu križu in nas podpira pri človekoljubnem delovanju z letno članarino 30 Din. Priredili smo tudi letos počitniško kolonijo na Trati v Poljanski dolini za 30 deklic iz ljubljanskih revnih rodbin brezplačno. V koloniji so se deklice kljub slabemu vremenu duševno in telesno okrepile. Čaka nas mnogo karitativnega dela, ki ga bomo mogli uspešno izvršiti le tedaj, ako nas bodo podpirali vsi, ki imajo srce za trpljenje svojega bližnjega. Pisarna Rdečega križa je v Wolfovi ulici (Orašnjevo dom).

Pevski tečaj UJU v Ljubljani. Članstvu sporočamo, da se bo vršil prihodnji pevski tečaj 6., 7. in 8. septembra v Ljubljani v Glasbeni Matici. Pričetek 6. ob 9. uri. Začetkom novembra priredimo koncert, zato je udeležba za vse nujno potrebna in obvezna. Odbor.

Katere oddelke morajo imeti bolnice. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je odredil na podlagi zakona o bolnicah, da morajo imeti državne bolnice v središčih po-edinih banovin te oddelke: po 1 za kirurgijo, notranje bolezni, prsne bolezni, dečje bolezni, nalezljive bolezni, očne bolezni, oddelke za ušesne in pa bolezni v grlu in nosu, za kožne in venerične, za ženske porode ter za živčne bolezni. Kirurški oddelek se razdeli na naslednje odseke: odsek za urologijo, za ortopedijo in stomatologijo. Bolnice morajo imeti zavode za röntgenologijo, prosekuro in farmaceutiko. Nove oddelke je treba otvoriti in pri njih nastaviti potrebne osebe le, če obstajajo za njihovo pravilno poslovanje potrebni prostori. Oddelki se odvarajo s posebnimi odredbami ministra za socialno politiko in narodno zdravje po zaslišanju glavnega sanitetskega sveta. Sekundarne zdravniške nameštaje upravnik po zaslišanju sveta šefov zdravnikov.

Beograd — prestolnica Rusije. Neki list v Rigi poroča, da je dobila redakcija španskega lista »El Sol« tale brzojav: Policijski komisar Alikante je že pred tedni zaprl srbskega novinarja Drag. Gosića, ker je iz Beograda, a Beograd je prestolnica Rusije. Tako je Gosić

komunist in komisar je bil prisiljen, da ga je aretirati.

Vreme. Lepo vreme bo trajalo dalje, tako pravijo vremenske napovedi. V Dravski banovini in drugod v državi je bilo včeraj lepo in jasno, mirno in skoraj brezvetrovno. Barometer se dviga in je včeraj ob 7. uri kazal: Ljubljana 764, Maribor 762,9, Zagreb 763,6, Beograd 763,5, Sarajevo 765,4, Split 763,1. Termometer je včeraj ob 7. uri kazal: Ljubljana 13, Maribor 15, Zagreb 15, Beograd 16, Sarajevo 12, Split 20. V Ljubljani je včeraj jutraj vladala megla. To znači, da bo, kakor pravijo stari vremenarji, še dolgo lepo vreme. Oblačnost je po vsej državi bila 0, samo v Ljubljani jutraj 10. Relativna vlaga je znašala od 65% do 92%, v Ljubljani najvišja, v Mariboru 85%.

Samomor finančnega tajnika. V Novem Sadu se je ustrelil tajnik finančne direkcije Vladimir Bruckner. Ustrelil se je v srce. Vzrok so najbrž družinske razmere.

Drzen roparski napad. V neki gostilni v okolici Osijeka je pil s tremi neznanimi moškimi seljak Lazar Mišković. Ko se je odpeljal, ga je eden neznancev napadel in mu vzel listnico s 3600 Din. Policija je ujela nekega potepuha, ki je priznal, da je bil v roparski družbi.

Aluminijasta

emalirana modra, siva in rujava kuhinjska posoda vedno in v največji izbiri edinole pri tvrdki

Stanko Florjančič

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 35

Točna in solidna posrežba!

Ljubljana

Sreda, 20. avgusta 1930, Bernard. Pravoslavni: 7. avgusta, Zarka.

Nočno službo imajo danes lekarne Bahovec, Kongresni trg, Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Hočevar, Šiška VII.

*

Udeležite se sprejema angleških pevcev in obiščite njih koncert. Ljubljanske pevce in občinstvo prosimo, da se udeleži sprejema angleških pevcev na glavnem kolodvoru danes dopoldne ob 4 na 11. uro ob prihodu zagrebskega brzovlaka. V Ljubljano prispe 54 Angležev, zastopnikov 11 pevskih in glasbenih društev iz Londona in Anglije. Pri sprejemu bo sodelovala tudi muzika dravske div. oblasti. Goste bo pozdravil zastopnik bana, mestne občine, ljubljanski pevskih krogov in društva prijateljev angleškega jezika. Vstop na peron je prost.

Opozorjamo na nocojšnji koncert, ki se vrši ob pol 21. uri v Filharmonični dvorani. Angleški pevci nam bodo izvajali pod svetovno znanim dirigentom Arturjem Fagom celo vrsto skladb iz najstarejše pa tudi novejšje angleške glasbene literature, z mnogimi točkami bo zastopana tudi angleška narodna pesem, predvsem tipična pesem angleških mornarjev. Nocojšnji koncert bo prvi koncert te vrste v našem mestu in prvi nastop angleških pevcev pri nas sploh. Vabimo občinstvo, da v obilnem številu poseti koncert, za katerega veljajo običajne koncertne cene od 30 Din navzdol. Predprodaja vstopnic cel dan v Matici knjigarni, od 8. ure dalje pa v veži Filharmonične družbe. — Angleški pevci so priredili sinoči v zagrebskem gledališču svoj koncert, ki je izvrstno uspel ter navdušil mnogostevno publiko. Gostom-pevcem so bile prirejene navdušene ovacije, poklonjenih je bilo izredno mnogo vencev.

Pregled avtomobilskih vozil. Pred policijsko upravo na Bleiweisovi cesti se sedaj vrši uradni pregled vseh koncesijoniranih avtomobilskih vozil, tako avtotaksarjev, kakor tudi avtobusov. Komisija je ugotovila, da imajo naši ljubljanski avtotaksiji lepe, moderne in brezhibne avtomobile. Pregleduje pa tudi vse avtobuse, ki vozijo iz Ljubljane na deželo odnosno z dežele v Ljubljano. Od teh avtobusov so bili trije popolnoma škartirani.

Bukova drva (m³ 150 Din) in trboveljski premog pri tt. »Kurivo«, Dunajska cesta št. 33 (Balkan), telefon 34-34. —199

Treba je graditi novo plinaro v Ljubljani. Zanimiva statistika je o produkciji plina ljubljanske plinarne. Leta 1922 je ljubljanska plinarina junija meseca producirala 21.000 kubičnih metrov plina, dočim je letos junija producirala že 85.000 kubičnih metrov. To je lep napredek. Letos je mestna plinarina montirala 124 kopaliških plinskih peči, 195 kuhališkov, 123 štedilnikov, 108 likalnikov in 128 sobnih peči. Potreba plina vedno bolj narašča in zato se je uprava mestne plinarne odločila, da zgradi na gotovem mestu novo moderno plinaro. Zemljišče za to je že zagotovljeno in prihodnje dni se bo vršil komisijonelni ogled.

Maribor

m Sokol Maribor I. pojde v nedeljo, dne 24. t. m. v Jarenino, kjer priredi tamkajšnji Sokol skupno s prosvetnim društvom veselico z igrokazom »Sirota Jerica«. Sokol bo izvajal proste vaje s spremljanjem godbe iz Maribora. Kdor le more — naj je Sokol ali ne — naj pojde v lepo Jarenino na prijeten izprehod in zabavo. Vlak vozi iz Maribora ob 13:30, od Pesnice je po bližnjici samo trideset ure peš do Jarenine. Vrnitev z vlakom ob 20:25 uri iz Resnice. Komur ni do vlaka ali ga zamudi, rabi iz Maribora samo 2 uri peš.

Tri nove sokolske čete. Dne 15. avgusta je bila na prizadevanje agilnega št. lenartskega Sokola ustanovljena sokolska četa v Zimici pri Sv. Barbari. Za starostar je bil predlagan kovaški mojster Anton Hrašnik, za načelnika pa Fran Sardinšek, posestnik v Jablancih. Priglasilo se je takoj 24 krepkih kmečkih mladeničev, ki so sklenili, da bodo telovadili vsako nedeljo ob 14. uri. Prostore je dal brezplačno na razpolago Alojz Šauverl, trgovec v Zimici. V nedeljo 24. t. m. pa se bo na prizadevanje šentlenartskega Sokola ustanovila sokolska četa pri Sv. Benediktu v Slovenskih Goricah. V kratkem času so bile na področju Sokola pri Sv. Lenartu ustanovljene že 3 sokolske čete. In sedaj se vršijo priprave za ustanovitve 4. čete in sicer pri Sv. Ani, ki se bo sestavila bržkone že prihodnji mesec.

Okrajni cestni odbor v Mariboru razglašda se bo v nedeljo 24. t. m. prodajalo sadje na podravski cesti. Prodaja se vrši od km do km, to je, da se bo za vsak km vršila posebna dražba. Sadej se bo prodajalo ob 8. jutraj v gostilni župana Martina Hernaha v Sevnici ob Dravi za km 14 do 19, ob 11. uri v gostilni Urbas (Feldbacher) na Slemenu za km 10—14, ob 15. uri v gostilni Bruderman v Bresternici za km 4—9.

Nova deložacija. Iz hiše št. 8 v Smoletovi ulici je bil v ponedeljek deložiran električar Ignacij Zalokar, uslužben pri mestnem električnem podjetju. Zalokar pa ni sledil ostalim pod most, ampak se je naselil kar pred hišo, iz katere je bil deložiran in je z ženo in tremi otroki tudi tam prenočil.

Borza dela v Mariboru rabi nujno: 1 žagarja, 1 izdelovalec keksov, 1 kamnosek, 2 kovača, 1 steklarja, 1 krovec, 2 čevljarja, 1 krojaškega pomočnika, 1 čevljarskega prikojevalca, 1 raznašalca kruha, več obrtnih učencev ter več kuharic, sobaric, vzgojiteljic in služkinj. Nadalje dobija zaposlitev šteparica za gornje dele čevljev in kuharica za uradniško menzo.

Darilo. Montažno osebje Mestnega električnega podjetja je podarilo rešilnemu oddelku 100 Din za prvo pomoč ponesrečenemu. Hvala!

Prvo domače grozdje. Na živilski trg je prišlo v torek prvo letošnje domače grozdje.

Zastrupljenje. Z gobami se je v ponedeljek popoldne zastrupila 36letna delavka pri tvrdki Zelenko, Neža Smigovec. Prepeljali so jo v bolnico.

Aretacije. V ponedeljek sta bili aretirani dve osebi, Anton Horvat zaradi telesne poškodbe in Elizabeta Mendaš zaradi potepuštva in prepovedanega povratka.

Nezgoda. Pri razkladanju bukovih blodov si je v ponedeljek zlomil nogo železniški pomožni delavec Konrad Breznik.

Samomorilni poskus. V ponedeljek popoldne je 22letni tkalec Ivan Kirbiš, stanujoč v Erjavčevi ulici v Melju, izpil večjo količino octove kisline, legel v posteljo in prišel klicati na pomoč. Gospodar, ki je opazil, kaj se je zgodilo, je nemudoma obvestil rešilno postajo, ki je Kirbiša prepeljala v bolnico, kjer je že izven nevarnosti. Vzrok je bila ljubezen.

Mohegn iz samostana. Iz samostana šolskih sester v Strossmayerjevi ulici je v nedeljo popoldne pobegnila 42letna, v Egiptu rojena Ema Fles. Ker so se pri Flesovi že pred tremi leti pojavili znaki duševne zmedenosti, se sumi, da je tudi ta pobeg v zvezi z njeno boleznijo.

Vandalizem. Na evetličnem gričku v mestnem parku so neznanci v noči od nedelje na ponedeljek odtrgali s klopi tri deske in jih odnesli. Ker so slični slučaji javljeni tudi od drugod, bo treba našimi parki uesti strožjo kontrolo.

Otrok prosi odeje. V ponedeljek je prišla na rešilno postajo okrog 8 let stara deklica in na kolenih prosila odeje, da je ponoči ne bo zeblo. Ker na rešilni postaji odeje niso imeli, naj bi se je kdo drugi usmili.

Pretep med delavci. Pri stavbišču nove palače OUZ je nastal v ponedeljek prepir med delavci, ki so čakali na zaposlitev. Pri tem je Anton Horvat zasadel Alojziju Purgarja iz Sv. Petra pri Mariboru s tako silo nož v ramo, da se je zlomil. Purgarja so odpeljali v bolnico, kjer je bil operiran. Horvata so pa aretirali in oddali v zapor.

Zasedanje tarifnega odbora

V dvorani industrijske zbornice je bila danes otvorjena seja tarifnega odbora prometnega ministristva pod predsedstvom predsednika jugoslovanskega narodnega odbora mednarodne trgovinske zbornice g. Vase Jovanovića. Na seji so bili navzoči generalni ravnatelj državnih železnice Dimitrije Šreplović, zastopniki ministrstev in veliko število zastopnikov gospodarskih organizacij iz vse države. Udeležence je v imenu prometnega ministra pozdravil g. Dimitrije Šreplović in jim voščil mnogo sreče pri delu. Prosil je člane tarifnega odbora in gospodarske zastopnike, naj pomagajo prometnemu ministristvu, da reši našo tarifno politiko na tak način, ki bo najbolje ustrezal interesom države, javnega prometa in gospodarskih krogov. Takoj nato je bila otvorjena razprava, v kateri so zastopniki državnih oblastev in zastopniki gospodarstva podali svoja poročila v vprašanju tarifne politike.

Povsem razumljivo je, da vlada za to zasedanje izredno veliko zanimanje v vseh naših gospodarskih krogih, ki se izražajo v sledečih razlogih:

Pobudo za sklicanje tarifnega odbora je dala zagrebška trgovska zbornica, ki je v obsežnem elaboratu nazorno dokazala činjenico, da je skoro ena tretjina tarif v teku petnajstih mesecev od zadnjega zasedanja tarifnega odbora doživela znatne spremembe. Te spremembe niso ostale brez odločilnega vpliva na vse glavne panoge našega narodnega gospodarstva, vsled tega je treba tarifno politiko prilagoditi tem spremembam. Tudi beograjska trgovska zbor-

nica se je podrobneje ukvarjala z raziskovanjem tega vprašanja in ugotovila, da bi bilo treba mobilizirati vse naše strokovne sile, tako iz vrst prometnega osebja, kakor tudi iz vrst gospodarstvenikov, da se vpostavi nova podlaga naši tarifni politiki.

Važna naloga, ki jo mora tarifni odbor rešiti, je obratovanje naše zunanje trgovine. Postopno padanje cen skoro vseh poljskih, živinorejskih in gozdarskih proizvodov, ki predstavljajo najvažnejše postavke v naši trgovinski bilanci, kakor tudi stalno poviševanje carinskih postavk nekaterih naših zunanjih tržišč, je naše gospodarske kroge privedlo do tega, da v tarifni politiki povsem upravičeno vidijo ono gospodarsko lečilo, ki bi naš konjunkturalni zastoj omilila.

Na dnevnem redu so nadalje vsi nedostatk, ki direktno ali indirektno posegajo v interesni krog državljanov. Zastopniki zbornice, združništva in poljedeljstva bodo na tem zasedanju lahko opozorili na vse eventualne pomanjkljivosti dosedanjega tarifiškega sistema in predlagali izboljšanje.

Vzajemno se bodo na tem zasedanju sporazumeli tudi zastopniki oblasti z zastopniki gospodarstva v pogledu načel, katerih se je treba v bodoče držati pri sklepanju tarifnih zvez z drugimi državami. Dosedanje stanje ni moglo zadovoljiti vseh upravičenih želja in potreb.

Končno bo tarifni odbor pretresal vprašanje letošnje izvozne kampanje, ki naj se izvede z vso točnostjo na podlagi racionalizacije in standardizacije.

Iz zavoda za pospeševanje zunanje trgovine

Naš generalni konzulat v Marseilleu je obvestil zavod za pospeševanje zunanje trgovine, da je nastalo na marseilleskem tržišču hudo povpraševanje po koruzi, fižolu, pšenici, ovsu in ječmenu. Zato ni izključeno, da bi se mogli gornji naši pridelki plasirati na tem tržišču. Na tem tržišču kupuje sefi Marseillea. Blago se more dostavljati v vrečah, izjemoma po šlepih, a blago mora biti prvovrstno. Po informaciji tega konzulata je letošnja žetev v Franciji slaba radi neugodnih vremenskih razmer. Posebno veliko je povpraševanje po koruzi. Posli kakor tudi cene naraščajo. Cena koruze je te dni poskočila za 1 funt šterlingov za tono. Interesenti, ki se bavijo z izvozom teh pridelkov, naj se obrnejo naravnost na naš generalni konzulat v Marseilleu.

Nadalje je zavod prejel obvestilo, da ponekod v inozemstvu povprašujejo po večjih količinah oglja. Posebno veliko je povpraševanje po dobri pregorelem oglju iz zelene hrastovine v večjih komadih. Povprašuje se tudi za oglje iz bele hrastovine in iz bukovine, vendar v manjših količinah. Izvozniki, ki se bavijo z eksportom oglja, naj prijavijo svoje naslove informacijsko-komercialnemu oddelku zavoda za pospeševanje zunanje trgovine pod št. 4380.

Zavod potrebuje naslove gojiteljev domačih golobov in kuncev, za katere je na nekih evropskih tržiščih dokajšnje povpraševanje. Interesenti naj se prijavijo informacijsko-komercialnemu oddelku za pospeševanje zunanje trgovine pod št. 4438.

Zavod je prejel iz Anglije dopis tamošnje ugledne trgovske firme, ki se peča z uvozom divjačine. Tvrdka se zanima predvsem za uvoz jerebice in fazanov iz Jugoslavije. Interesenti se naprošajo, da dostavijo svoje naslove informacijsko-komercialnemu oddelku zavoda za pospeševanje zunanje trgovine pod št. 4412.

Gospodarske vesti

× Nacionalizacija jugoslovanske sladkorne industrije odredbenim potom. Kakor smo že svoječasno v našem listu naznanili, namerava država odredbenim potom nacionalizirati vso jugoslovansko sladkorno industrijo. S to odredbo bodo prizadete sledeče sladkorne tovarne v Jugoslaviji: 1. Sladkorna tovarna v Velikem Bečkereku, ki je bila ustanovljena leta 1910. Pri ustanovitvi sta sodelovala avstrijski in madjarski kapital ter Praska kreditna banka. 2. Crvenka, sladkorna tovarna d. d. Ustanovljena je bila l. 1912, l. 1920 pa nacionalizirana. 3. Srbsko-češka sladkorna in Čupriji. Ustanovljena je bila l. 1920. 4. Prva hrvatsko-slavonska d. d. za sladkorno industrijo v Osijeku. Tovarno so ustanovili l. 1905. Razen Jugoslovanske banke je interesiran tudi inozemski kapital. (češki: Živnostenska banka). 5. Sladkorna tovarna Bačka. Ustanovili so jo l. 1911. Do l. 1920 je imela svoj sedež v Budimpešti. Tovarna je v Novem Vrbsu v Bački. Ustanovili sta jo dve madjarski velebanki. Danes so udeležene tudi zagrebške velebanke. 6. Bosanska sladkorna in špirtuozna industrijska d. d., ustanovljena l. 1892. Tovarna se nahaja v Usori v Bosni in spada v koncern Bosanske industrijske in trgovske banke. — Država ima dve sladkorni tovarni, eno na Belju, drugo v Čukariki pri Beogradu.

× Oddaja pleskanja železniških mostov: 1. čez Ljubljano pri Preserju, 2. V Otovu, 3. čez Mežo na progi Dravograd-Labud in 4. čez Dravo v Mariboru gl. kolodvor. Ponudba je vložiti pri gradbenem odelanju direkcije drž. železnice v Ljubljani do 28. avgusta 1930. — Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Brown Boveri v Romuniji. V Galacu se je ustanovila romunska Brown Boveri d. d. z 225.000.000 lejev. Družba bo izvršila elektrifikacijo mesta in oskrbela tudi moderno urejen vodovod. V okolico bo gradila cestno železnico in avtobusne linije.

× Madjarsko-francoski sporazum o zaposlenju madjarskih delavcev v Franciji. Pred nekaj dnevi je bil med francosko in madjarsko vlado podpisan dogovor o zaposlenju madjarskih delavcev v Franciji. Dogovor ureja način sprejemanja madjarskih delavcev na delo v Franciji in predvideva za zaposlenje madjarskih delavcev predhodno dovoljenje francoskega ministristva za javna dela, kakor tudi odobrenje s strani strokovnih francoskih organizacij. Prevoz delavcev do francoske meje se vrši na račun madjarske vlade in se urejuje potom izseljeniškega urada. Po statističnih podatkih madjarskega eksperta za izseljenišтво rezultira, da se je iz Madjarske izselilo v Francijo od leta 1920 do 1928 okrog 2 milijona delavcev, medtem ko se je vrnilo v domovino jedva pol milijona izseljencev. Izselilo se je okrog 900.000 indutrijiskih in 700.000 poljedeljskih delavcev.

Borzna poročila

dne 19. avgusta 1930.
Devizna tržišča.

Ljubljana, 19. avgusta. Amsterdam 22:70 bl., Berlin 13:445—13:475, Bruselj 7:8774 bl., Budimpešta 9:863—9:893, Curih 1095:90 bl., Dunaj 7:9468—7:9768, London 274:44 bl., Newyork 56:23 bl., Pariz 221:59 bl., Praga 167:13 bl., Trst 294—296.

Zagreb, 19. avgusta. Amsterdam 22:70 bl., Dunaj 794:68—797:68, Berlin 13:445—13:475, Bruselj 787:74 bl., Budimpešta 988:40 bl., Milan 294:089—296:089, London 274:04—274:84, Newyork ček 56:13—56:33, Pariz 220:59—222:59, Praga 166:67—167:47, Curih 1094:40—1097:40.

Beograd, 19. avgusta. Amsterdam 22:67 do 22:73, Berlin 13:4450—13:4750, Dunaj 794:68 do 797:68, Budimpešta 986:90—989:90, Bukarešta 33:33—33:83, Curih 1094:40—1097:40, London 274:04—274:84, Newyork 56:12—56:33, Pariz 220:59—222:59, Praga 166:73—167:53.

Dunaj, 19. avgusta. d. Berlin 168:92, Amsterdam 284:98, Kopenhagen 189:55, Stockholm 190, Newyork 707:40, London 34:4525, Pariz 27:8225, Bruselj 98:84, Praga 20:9887, Beograd 12:5625, Budimpešta 124:03, Bukarešta 4:2125, Varšava 71:37, Sofija 5:1275, Milan 37:06, Curih 137:58.

Curih, 19. avgusta. Beograd 9:12875, Pariz 20:2225, London 25:0425, Newyork 514:125, Bruselj 71:85, Milan 26:95125, Madrid 54:718, Amsterdam 207:125, Berlin 122:79, Dunaj 72:67, Sofija 3:725, Praga 15:255, Varšava 57:70, Budimpešta 90:19.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 19. avg. Drž. papirji: 7% inv. pos. 88—89, Voj. škoda 438—439, Vojna škoda kasa 438:50—439, avg. 438—438:75, sept. 438—439, nov. 438—438:75, dec. 438—439, 4% agr. obv. 55—55:7755, 7% Bler. 86:50—86:75, 8% Bler. 97:25—97:75, 7% pos. hipot. b. 85:625—85:875. Banke: Družna 50 d., Prastedion 910—915, Udruženja 191—193, Ljublj. kr. b. 122 d., Medjunar. b. 64 d., Narodna banka 7750—8050. — Industrije: Sečera Osijek 311:50—313:50, Trboveljska 397—402, Slavonija 200—202, Večje 124 d.

Beograd, 19. avgusta. 7% invest. pos. 92 do 92:50, 4% agrar. obv. 55:50 (20.000), 7% pos. drž. Hipot. b. 89:1250, 7% Bler. 89:25—89:50, Tobačne srečke 35 blago, Rdeči križ 55 blago, Vojna škoda 452:400 ultimo avg. 452:50 do 453:50, ultimo dec. 462:50—463:50. Narodna banka 7850 (5), Brodarsko društvo 665 denar.

Dunaj, 19. avgusta. d. Bankverein 18, Kreditni zavod 47:50, Dunav-Sava-Adria 11:20, Prioritete 89:25, Ruše 35:25, Trbovlje 49:35, Leykam 4.

Notacije naših drž. papirjev v inozemstvu.

London, 19. avgusta. 7% Bler. 86—86:625, Newyork, 19. avgusta. 8% Bler. 96:5—97:25, 7% Bler. 86:25—87, 7% Hipot. b. 85—86:5.

Žitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendenca stalna brez prometa.

Borzi v Novem Sadu in Somboru danes nista poslovali.

Budimpešta, 19. avg. Tendence neenotna, promet srednji. — Pšenica: okt. 17:35—14:44 (17:44—17:45), maj 19:45—19:70 (19:58—

19:55). Rž: okt. 11:35—11:62 (11:35—11:36), marec 12:60—12:80 (12:58—12:60). Koruza: avg. 16:10—16:18 (16:18—16:20), sept. 15:82—16:17 (16:10—16:15).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendenca neizpremenljivo mlačna, promet: 5 vagonov hrastovih drv.

VII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov.

Zalec v Sav. dol., 18. avgusta. Obiranje hmelja je v polnem teku in bo najhitreje vključ deloma neugodnemu vremenu končano že ta teden. Množina pridelka se ceni na 14—15 tisoč met. stotov. Kakovost letošnjega pridelka bo ono minulega leta prekosila, ker se je obiranje pričelo pravočasno in se izvršuje najskrbnejše. Kobule so lepo zelene barve, so zelo težke in najboljše arome.

Nekaj tujih kupcev je že došlo, ki odpošiljajo svojim trdkam uzorce našega pridelka. Do večjih kupčij dosedaj še ni prišlo, pač pa se predprodani hmelj polagoma prejema.

Sport

Lahkoatletsko prvenstvo Zagreba

V soboto in nedeljo se je v Zagrebu vršilo prvenstvo Zagreba v lahki atletiki. Doseženi rezultati pričajo, da so zagrebški atleti v prav dobri formi ter so postavili več jugoslovanskih rekordov.

Tek 100 m: 1. Podaupsky (Hašk) 11:2, 2. Brezovski (Hašk) 11:3, 3. Jamnicki (Hašk) za prsa. — Met krogle: 1. dr. Narančič (Concordia) 14:09 m. — Met diska: 1. dr. Narančič 40:76 m, 2. Manojlović (Conc.) 38:68 m. — Skok v višino: 1. Buratović (Conc.) 1:80 m, izenačen jug. rekord. — Tek 400 m: 1. Rittig (Hašk) 53. — Tek 1500 m: 1. Tučan (Hašk) 4:23:4. — Skok v dalj: 1. Buratović 6:62 m, Met diska (grški stil): 1. Manojlović 32:34 m,

jug. rek. — 110 m zapreke: 1. Buratović 16. — Met kladiva: 1. Gašpar (Conc.) 38:25, 2. Feriković (Hašk) 36:85 m. — Tek 200 m: 1. Podaupsky 24. — Troskok: 1. B. Kallay (Marathon) 12:86 m. — 400 m zapreke: 1. Thaller (Mar.) 59:6, jug. rek. — Tek 5000 m: 1. Koren (Mar.) 16:47:6. — Met kopja: 1. L. Kallay (Mar.) 48:57 m, 2. Gašpar 48:52 m. — Skok ob palici: 1. B. Kallay 3:40 m — Tek 800 m: 1. Rittig 2:03:4. — Štabela 4X100 m: 1. Hašk 45:2.

Prvenstvo Evrope v veslanju.

Preteklo soboto in nedeljo so se v Liègeu (Belgija) vršile zaključne tekme v veslanju za prvenstvo Evrope. Tekmovanje je zelo trpelo radi dežja in vetra. Prvenstva se je udeležila tudi Jugoslavija z osmice »Gusarja« (Split), ki se je držal prav dobro. V semifinalu je v tretjem predteku zasedel s časom 5:33:2 drugo mesto za Dansko, ki je rabila 5:31:4.

Finalne tekme so se končale sledeče: Štirica s krmarjem: 1. Danska 5:56:4, 2. Italija 6:03, 3. Holandska 6:03:6. — Dvojka brez krmarja: 1. Poljska 6:30, 2. Madjarska 6:30:4, 3. Francija 6:31:8. — Dvojka s krmarjem: 1. Italija, 2. Francija, Švica je odstopila. — Skiff: 1. Madjarska (Szendey 6:26:6, Italija 6:30:8, 3. Danska 6:31:8. — Štirica brez krmarja: 1. Italija 5:53:4, Švica 6:01:2, 3. Belgija 6:03:2. — Dvojni skiff: 1. Švica 6:07, 2. Italija 6:09, 3. Holandska 6:23:2. Osmica: 1. Amerika 5:27:2, 2. Italija 5:33:4, 3. Danska 5:47:2.

Prvenstvo Češkoslovaške v plavanju.

Novi plavalni stadion v Pragi se je svečano otvoril s plavalnim prvenstvom ČSR. Stadion je zgradil Česky plavecky klub. Kljub hladni vodi (15° C!) je bilo postavljenih 8 novih rekordov in sicer: 100 m hrbtno moški: Antoš 1:18, 4X100 m prsno dame: ČPK 6:55:2, 3X100 m mešano moški: PTE 3:52:1, 200 m prosto moški: Getreuer 2:26:8, 100 m prosto moški: Steiner 1:02:9, 200 m hrbtno moški: Antoš 2:51:8, 4X100 m prsno moški: Aegir 5:45:4, 4X100 m prosto dame: ČPK 6:27:6.

Državno prvenstvo v waterpolu si je priporil ČPK.

NAJNOVEJŠA KOLESA ZA OTROKE!
TOVARNA PELIKAN
KOLESNI DELI — PNEUMATIKE — EN DETALJ
LAKIRANJE — PONIKLANJE
EN GROS
Otroški vozički
MARIJIN TRG ST. 8
TOVARNA
Ljubljana VII.
SPREJEMA VSA POPRAVILA KOLES IN VOZILKOV!

Zgubila se je
psica „Heksa“ foks-terierka, lefo stara, črnorjava lisa čez levo oko, ovrtnik z znamko St. Peter števil. 143. Javiti: Soklič Boris, mestni voj. urad. 264

S svojci, ki lahko hajo na želodcu, črevih, mehurju, srcu, ledvicah ali jetrih, ali ki trpijo vsled želodčnih kamnov v

ROGAŠKO SLATINO!

Ne kolebajte! Odločajte, dokler je še čas

Rogaška Slatina so naši domači Karlovi vari.

Nje sloviti zdravilni vrelo!

„Tempel, Styria in Donat“ so svetovno priznani in cenjeni od vseh, ki so se kedaj k njim zatekli.

Sezona: maj - september.

Vzlic vsemu komfortu izredno nizke cene.

Pred in po glavni sezoni, to je do 30. junija in od 15. avgusta dalje znatni popusti in največje udobnosti.

Zdravljenje, odnosno obisk zdravilišča v tem času se posebno priporoča

Zahtevajte prospekte.

61

ANTON STACUL, trgovec v Ljubljani, naznanja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njegov preljubljeni sin oz. brat, stric in svak, gospod

Jean Stacul

trgovec

dne 16. t. m. po nesrečnem naključju, previden s svetotajstvi, v Splitu mirno umrl.

Truplo blagopokojnega prepeljemo v Ljubljano, kjer se bo vršil pogreb v sredo, dne 20. avgusta 1930 ob 4 popoldne izpred glavnega kolodvora na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga položimo v rodbinski grobnici k večnemu počitku.

Maša zadušnica se bo brala v četrtek 21. avgusta ob pol 8 zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani. Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 18. avgusta 1930.

Brez posebnega naznanila

Mesini pogrebni zavod v Ljubljani.

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Ne I 130/30—3.

1911—3—2

Amortizacija.

Na prošnjo dr. Glatčnik Josipa, zdravni-ka v Murski Soboti, se uvaža postopanje v svrhu amortizacije hranilne knjižice Prekmurske banke d. d. v Murski Soboti št. 5306/IVa/70, glaseče se na ime »Dr. Glatčnik Josip, zdravnik z vlogo 1.804/25 Din, ki jo je prošilec baže izgubil.

Imetnik te hranilne knjižice se poziv-lje, naj uveljavi svoje pravice v šestih mesecih od dne razglasitve tega oklica, ker bi se sicer po tem roku izreklo, da hra-nilna knjižica ni več veljavna.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
dne 25. julija 1930.

T V 23/30—4

1922

Amortizacija.

Na prošnjo Stropnika Franca, delavca v Levcu št. 41 pri Celju, se uvaža postopanje za amortizacijo hranilne knjižice Mestne hranilnice v Celju št. 84465/333 z vlogo 7.500— Din.

Imetnik te hranilne knjižice se poziva, da v šestih mesecih od dne, ko se razglasi ta oklic v Službenih objavah, predloži hra-nilno knjižico ali ugovarja zoper ta poziv, ker bi se sicer po tem roku izreklo, da je hranilna knjižica brez moči.

Okrajno sodišče v Celju,
dne 12. avgusta 1930.

E 1090/30—11

1921

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Celjske posojilnice d. d. v Celju, zastopane po dr. Sernecu, odv. v Celju, bo dne 23. septem-bra 1930 ob devetih pri tem sodišču v so-bi št. 4, na podstavi s tem odobrenih pogo-jev dražba sledečih nepremičnin: zemlji-ška knjiga Trnovlje, vl. št. 146, 1.) stavbi-šče s hišo in gospodarskimi poslopji, ce-nilna vrednost Din 62.000—, 2.) zemljišča, cenilna vrednost Din 82.154/50, 3.) pritlik-line pri hiši št. 8, cenilna vrednost 9.341—, vl. št. 412, gozdi, cenilna vrednost 5.174/50 Din, vl. št. 536, a) stavbišče z opekarskima utama, cenilna vrednost Din 3.500—, b) zemljišča 8.508/50, skupaj Din 170.678/50. Najmanjši ponudek Din 113.785/66. Vadij znaša Din 17.067/85.

K nepremičnini zemljiška knjiga Trnov-lje, vl. št. 146, spadajo sledeče pritlikline: 2 kravi, 1 telica, slamoreznica, mlatilnica, plug, 2 para vprege ter razno gospodarsko orodje v cenilni vrednosti 9.341— Din.

Pod najmanjšim ponudkom se ne pro-daja.

Okrajno sodišče v Celju,
dne 24. julija 1930.

E 571/30—10

1920

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Mestne hranilnice celjske v Celju, po dr. Goriča-nu, odv. v Celju, bo dne 26. septembra 1930. ob devetih pri tem sodišču v sobi št. 4, na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: Petrovče vl. št. 45, hiša, gospodarsko poslopje, zemlji-šče, cenilna vrednost 35.200— Din, pritlikli-ne, cenilna vrednost 91— Din; Petrovče vl. št. 131 (njiva, travnika, pašniki), cenil-na vrednost 14.942/50 Din; skupaj 50.233/50 Din. Najmanjši ponudek 33.489— Din. Va-dij znaša 5024— Din. K nepremičnini zem-ljiška knjiga Petrovče, vl. št. 45, spadajo sledeče pritlikline: razno gospodarsko oro-dje v cenilni vrednosti 91— Din.

Pod najmanjšim ponudkom se ne pro-daja.

Okrajno sodišče v Celju,
dne 24. julija 1930.

E 340/30—22

1920a

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Celjske posojilnice d. d. v Celju, zastopane po dr. J. Vrečkotu, odvetniku v Celju, bo dne 30. septembra 1930 ob devetih pri tem sodi-šču v sobi št. 9, na podstavi že odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zem-ljiška knjiga Sv. Martin, vl. št. 57: poslopja, cenilna vrednost 41.000— Din, zemljišča, cenilna vrednost 109.255/50 Din, pritlikline, cenilna vrednost 3.620/50 Din.

Vrednost za Marijo Juvan vknjiženih do-smrtnih prevzvitnih pravic 16.200— Din.

Skupaj 137.657/50 Din.

Najmanjši ponudek 68.837/75 Din.

Vadij znaša 13.767/55 Din.

K nepremičnini zemljiška knjiga Sv. Mar-tin, vl. št. 57, spadajo sledeče pritlikli-ne: 1 par konj, 1 stiskalnica ter razno go-spodarsko orodje v cenilni vrednosti 3.620 dinarjev.

Pod najmanjšim ponudkom se ne pro-daja.

Okrajno sodišče v Celju,
dne 25. julija 1930.

E 1500/30—9

1919

Dražbeni oklic.

Dne 26. septembra 1930. ob dese-tih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 15. dražba nepremičnin (hiša z gospodar-skimi poslopji, gozdovi, travniki in njiva-mi): zemljiška knjiga k. o. Sela, vl. št. 126. Cenilna vrednost 39.469/65 Din; vrednost pritlikline: 3140— Din; najmanjši ponudek 23.313/10 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž-beni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani,
dne 9. avgusta 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 6901/3.

3—2

Razglas.

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani je vložila prošnjo, opremljeno s potrebnimi projekti, za izrabo sile Save Dolinke na odseku med nekdanjim mo-stom pri Javorniku-Dobravi in parcelo št. 818/2 d. o. Moste.

Vodna naprava je projektirana tako, da bi stala hidrocentrala na parceli št. 818/4 d. o. Moste z odtokom na parc. 818/2 iste davčne občine, dočim bi se jez s potreb-nimi objekti zgradil v soteski nad izlivom Završnice v Savo.

Vpliv zajezeno vode po tem projektu bi segal na obeh straneh Save približno do nekdanjega mostu Javornik-Dobrava.

Prav tako pa želi izrabi tudi Kranjska industrijska družba na Jesenicah padec na Savi Dolinki od ustja Radovne do soteske pri Mostah, nadalje s približno 1.500 m dolgo zaježitvijo navzdol do km 183.720 in združiti razpoložljivo obratno vodo Sa-ve z ono vodo iz Radovne, ki je pod od-točnim kanalom njene že obstoječe hidro-centrale pri Dobravi na razpolago. Hidro-centrale bi stala na desnem bregu Radov-ne ob izlivu v Savo.

Ker sta to projekta, ki bi deloma izrab-ljala isto vodno silo, razpisujem v smislu § 60. in 71. lit b) vodopravnega zakona biveše dežele Kranjske

vodopravno razpravo

na 18. septembra t. l. s sestan-
kom ob 10. uri v pisarni

Kranjskih deželnih elektrarn v Žirovnici. Oba projekta sta na vpogled med urad-nimi urami pri sreskem načelstvu v Ra-dovljici ter občinski pisarni v Breznici.

To naznanjem s pripombo, da se mo-
rajo morebitni ugovori uveljavljati ustno ali pismeno pri podpisnem oblastvu ali najkasneje pri komisijski razpravi, sicer bom smatral, da udeleženci soglašajo z nameranim podjetjem in z v te svrhe potrebnim odstopom ali obremenitvijo zem-ljiške lastnine, ter bom izrekel razsodbo brez ozira na poznejše ugovore.

Sresko načelstvo v Radovljici,
dne 14. avgusta 1930.

Štev. 1829.

1904—3—3

Razpis.

Mestna občina Ljutomer razpisuje na osnovi direktije državnih železnic Ljublja-na, št. 5336/1—III—29 z dne 6. decem-bra 1929., napravo načrta in tehničnega poročila in proračuna za zgradbo propu-

sta na železniški progi Ormož — Murska Sobotka km 19/5—19/6.

Podrobni pogoji in natančnejši podatki so razvidni ob uradnih urah pri podpisa-nem uradu.

Ponudbe je predložiti do vštetelega 30. avgusta 1930. podpisanemu uradu.

Mestni občinski urad Ljutomer,
dne 14. avgusta 1930.

Štev. 1830.

1905—3—3

Razpis.

Mestna občina Ljutomer razpisuje na osnovi sklepa občinskega odbora z dne 13. avgusta 1930. oddajo zidarstvih, tesarskih, mizarstvih, ključavničarskih in kleparstvih del pri adaptaciji prejšnj eelektrarne v klavnico. Podrobni podatki so razvidni pri podpisnem uradu ob uradnih urah.

Občina si pridržuje pravico, da odda vsa dela skupno ali pa posamezno, in to ne glede na najnižjo ponudbo.

Ponudbe je predložiti do vštetelega 5. sep-tembra 1930. podpisanemu uradu.

Mestni občinski urad Ljutomer,
dne 14. avgusta 1930.

Štev. 1831.

1903—3—3

Razpis.

Mestna občina Ljutomer razpisuje na osnovi sklepa občinskega odbora z dne 13. avgusta 1930. oddajo naprave regulacijske-ga načrta in katastrske mape za mesto Lju-tomer.

Podrobni podatki so razvidni ob uradnih urah pri podpisnem uradu.

Ponudbe je predložiti podpisanemu uradu do 30. avgusta 1930.

Mestni občinski urad Ljutomer,
dne 14. avgusta 1930.

Štev. 932/30.

1912

Objava.

Gospod dr. Leskovec Janko, advokat v Dolnji Lendavi, je javil podpisanemu od-boru sub. pr. 16. avgusta 1930. št. 932/30, da se preseli s svojo pisarno v Roga tec.

V Ljubljani, dne 16. avgusta 1930.

Advokatska komora v Ljubljani.
Odbor.

Razne objave

Poziv.

1907—3—2

Elektrostrojna zadruga v Dolu pri Ljub-ljani je stopila v likvidacijo in pozivlje up-nike, da ji prijavijo svoje terjatve.

Likvidatorji.

Objava.

1915

Izgubil sem dijaško legitimacijo za polo-
vično vožnjo na drž. železnicah na ime:
Orehek Franc iz Hana.

Proglasam jo za neveljavno.
Orehek Franc, s. r.

Maubel je odvrnil, da sodi, da ni dolžan odgovoriti na vprašanje, ki ne more zanimati pravice, ker niso našli v tej cvetlici morda kakega skritega lista.

Porota se je umaknila v posvetovalnico. Razpolože-nje za tega mladega človeka je bilo ugodno; kazalo je, da njegova temna zadeva skriva predvsem ljubavne tajne. To pot bi bili celo dobri in čisti republikanci radi iz-rekli oprostilno sodbo. Eden od njih, bivši plemič, ki je dal Revoluciji zanesljiva poročila, je dejal:

»Mar mu očitajo njegovo rojstvo? Tudi jaz sem imel smolo, da sem bil rojen v aristokratskem taboru.«

»Da, ampak ti si izstopil iz njihovih vrst,« je od-vrnil Gamelin, »on pa je ostal v njih.«

In govoril je s tako silo proti temu zarotniku, temu Pittovemu emisarju, temu sokrivcu Koburžana, ki je odšel čez hribe in doline in čez morje, da bi nahujskal sovražnike svobode, zahteval je tako goreče obsodbo iz-dajalca, da je vzbudil v porotnikih staro vznemirjenje in domoljubno strogost.

Eden od njih je dejal cinično:

* Knez Sachsen-Koburški, avstrijski feldmaršal; op. prevajalca.

»So usluge, ki si jih med tovariši ne moremo odre-kati.«

Smrtna obsodba je bila izrečena z enim glasom večine.

Obsojenec je poslušal pravorek z mirnim smehlja-njem. Njegovi pogledi, s katerimi se je pokojno oziral po dvorani, so izražali, ko so obstali na Gamelinovem obrazu, neizrekljivo zaničevanje.

Nihče ni zaploskal, ko je bila sodba razglašena.

Ko so Jakoba Maubela zopet pripeljali v Konsier-žerijo, je napisal pismo, v pričakovanju usmrtitve, ki se je imela izvršiti še tisti večer, pri svitu plamenic:

Ljuba sestra!

Sodišče me pošilja na morišče, dajoč mi s tem edino radost, ki sem jo mogel še čutiti, odkar mi je umrla ljubljena Nieves. Vzeli so mi edino, kar mi je še ostalo po njej, granatov cvet, ki so ga imenovali nagelj, ne vem, zakaj.

Ljubil sem umetnost: v srečnih časih sem zbral v Parizu nekaj slik in bakrorezov, ki so sedaj na varnem mestu in ki ti jih bodo izročili, čim bo to mogoče. Prosim Te, ljuba sestra, hrani jih v spomin name.

Odrezal si je šopek las, ga vtaknil v pismo, zga-nil to ter nato še pripisal naslov:

Državljanke

Klemenciji Dezeimeriesovi, rojeni Maubel,

La Réole.

Ves denar, kar ga je imel pri sebi, je dal ključarju, prosee, naj poskrbi, da pride to pismo na svoj naslov; prosil je za steklenico vina ter pil v kratkih požirkih, pričakujoč prihod krvniškega voza.

Po večerji je tekel Gamelin k »Amorju slikarju« in planil v sinjo sobo, kjer ga je vsako noč čakala Elodija. »Maščevana si,« ji je dejal. »Jakoba Maubela ni več med živimi. Voz, ki ga je peljal v smrt, je šel mimo tvojih oken, obdan s plamenicami.«

Tedaj je razumela:

»Podlež! Ti si ga ubil, a moj ljubimec ni bil. Nisem ga poznala... nikoli ga nisem videla... Kakšen človek je bil? Mlad, ljubezniv, ... nedolžen. In ti si ga ubil, podlež, podlež!«

Zgrudila se je onesveščena. Toda v sencih te pol-smrti je čutila, kako jo navdaja hkratu groza in sla. Osvestila se je napol; težke trepalnice so odkrivala beli rob njenih oči, grudi so se ji napenjale, tipajoče roke so iskale ljubimca. Stisnila ga je v naročje, da ga je skoro zadušila, zasadila mu je nohte v meso ter mu dala s svojimi razgrizenimi ustnicami najbolj nem, naj-tišji, najdaljši, najbolestnejši in najslajši vseh poljubov.

Ljubila ga je z vsem svojim živim mesom, in čim groznejši, krvoločnejši, okrutnejši se ji je zdel, čim bolj ga je videla omadeževanega od krvi njegovih žrtev, tem bolj ga je bila lačna in žejna.

XVII

Dne 24. slanca ob desetih dopoldne, ko se je po-jasnim rožnatim nebom tajal led minule noči, sta se napotila državljana Guénou in Delourmel, odposlanca za javno varnost, k barnabitom ter se dala odvesti k nadzornemu odboru odseka v samostansko dvorano, kjer se je tedaj nahajal grajan Beauvisage, ki je tlačil po-lena v kamin. Toda izprva ga nista videla, ker je bil kratke in čokate postave.

Karelija

Z ozirom na rastoči interes za Finlandijo — državo Suomi — in na rastoči pomen lapovskega kmetijskega gibanja, ki se širi po vseh priobaljskih republikah, ne bo odveč omeniti par besed o neposrednem vzhodnem mejašu Fincev — o avtonomni karelski republiki, ki tvori sestavni del Sovjetske Unije.

Karelija je prav kakor moldavska avtonomna republika ob besarabski meji v prvi vrsti politično-propagandna tvorba, dekretirana dne 7. junija 1920 in praznuje torej, kakor večina avtonomnih republik Unije letos svojo desetletnico.

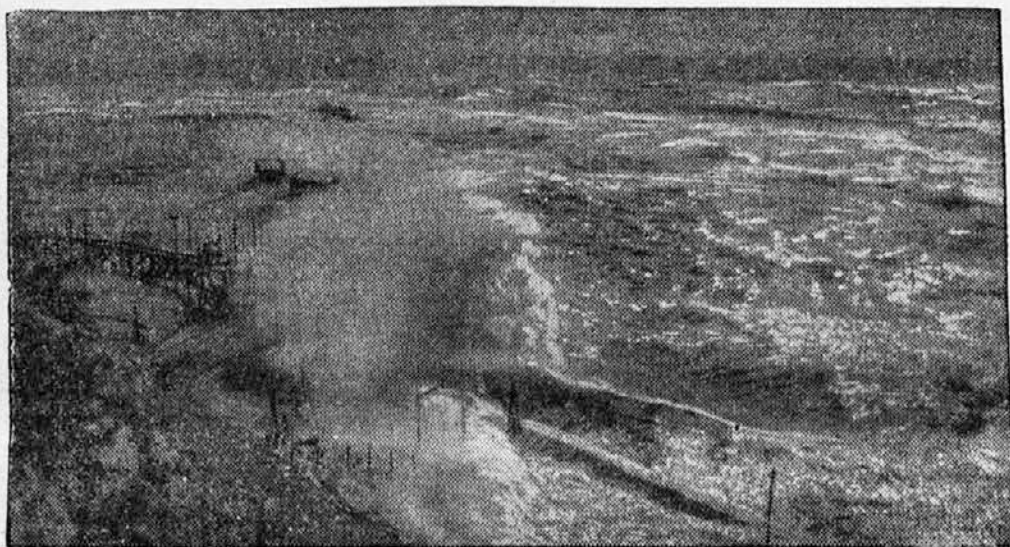
Ne glede na njeno politično svrhu pa predstavlja Karelija svojevrsten kos zemlje, ki se razteza od Ladoškega jezera proti severu ob finski meji tja v polotok Kola. Velika je kakih 150 tisoč kv. km. Kakor Finska je tudi Karelija do 1/3 površine pokrita z nešteti jezeri in jezerci. Največje je onežsko, dolgo 245 km, široko 90 km. Prebivalstva je okrog 300.000 Karelov, Finov, Rusov in Vepsov, ki naseljuje večinoma južni del republike, kjer se poselja in mesta nizejo okrog stolice Petrozavodska. Prebivalstvo je podobno finskemu, zakaljeno v ostri borbi s prirodo, z daljavami, pragozdovi in vodami, visoko, kulturno, veliko bližje kulturi priobaljskih držav, kakor pa rusko. In prav ta kultura služi za osnovo skrajno desničarskim finskim politikom, ki vodijo o Kareliji svoje račune, kakor jih vodijo Sovjeti z nasprotni strani, tudi ozirajoč se na svojo Karelijo. Med sovjetsko Unijo in obrobni državami so na ta način umetno gojena jabolka razdora, ki naj v bodočnosti igrajo vlogo in ki že danes razgaljajo na dovolj zgovoren način končne cilje sovjetske politike.

Karelci so dobri živinorejci. Glavni dohodek

pa daje zemlji les, ker pokrivajo gozdovi 60 odstotkov kopnine, kar je za nas posebno zanimivo zato, ker tvori gros sovjetskega lesnega eksporta ravno karelski les. Samo lesna podjetja zaposlujejo nad 40 odstotkov prebivalstva, dočim jih ostala industrija zaposli le 18 odstotkov. Stotisoč kvadratnih kilometrov gozda v Kareliji vodi gospodarsko politiko sovjetrov, ki so v Kondopogi zgradili že močno električno postajo in papirnico, ki daje letno 60.000 ton časopisnega papirja. Pri Kemskih žagah se že gradi celulozni kombinat in tovarna kartona. Nemalo vlogo bodo igrala v bodočnosti tudi rudonosna jezera in močvirja. V Kareliji so tudi močna ležišča žrnih in plemenitih rud, v gorah so najdišča dragih kamnov, v gorskih rekah pa celo — kar se najbolj čudno sliši — školjke bisernice.

Po svoje značaju je Karelija izrazito turistska dežela, polna prirodnih krasot, središče katerih je reka Suna z vodopadom Kivačem, ki ga je odkril l. 1785 ruski pesnik Deržavin in mu posvetil znamenito odo »Vodopad«. Silno živopisne bregove ima onežsko jezero, pa tudi druga jezera nudijo očarujoče slike in naravne prizore. Podnebje je zdravo in pripravo za zdravlilišča. Karelija je bogata tudi na ribah in živalstvu in nudi hvaležno polje za poklicnega lovca. Razven medvedov in volkov žive v gozdovih: ris, severne, rjave in modre lisice, kune, hermelini, vidre in vodna podgana. Mnogo je tudi losov, severnih jelenov in navadnih jelenov.

Sovjeti na lepo deželico budno pazijo in se silno žurijo z industrializacijo, ki naj prepreči vsak njim neljub razvoj, za katerega so spričo finskega sosedsstva podani posebno ugodni pogoji.

Vihar na Severnem morju.

Ob obali Severnega morja divjajo te dni silni viharji, tako da je promet med otoki in obalo skoro nemogoč. Tudi brzojavnih zvez so viharji že precej poškodovali. Viharji zaganjajo proti obali močne valove, ki daleč preplavljajo celino.

Ljudje in godba v Rusiji

Ko so se leta 1917. v Rusiji polastili državne moči komunisti, se za godbo in glasbo niso dosti zmenili. Za oboje so se začeli zanimati šele za časa protirevolucijskih vojn. Polagoma so pa uvideli, da ima tudi godba neko zvezo z državnim življenjem in zato so sklenili, da mora tudi godba prodreti v življenje kmetov in delavcev in zato so sklenili tudi glasbeno življenje podprizvati. Najprej so začeli prirejati koncerte za delavce in kmete, toda programi so bili vedno zelo različni. Najbolj so pospeševali glasbo najbolj moderne smeri, toda ljudje te muzike niso hoteli poslušati. Nato so se oprijeli takozvane »politične glasbe«, ki je bila napisana baje za potrebe proletarijata in ki naj bi bila izraz revolucijskega duha. Ta glasba pa je bila še slabša kot ona »moderna« in niti ruski kmet niti delavec je nočeta danes več poslušati.

Ko se je pa pričela v Rusiji nova gospodarska politika (»Nep«), je politični moment v ruski glasbi popolnoma zamrl. »Politično glasbo« gonijo le še neki glasbeniki, ki so združeni v »društvo proletarskih glasbenikov«.

Pri 120 milijonov ruskih kmetov in delavcev pa opazujejo dobri poznavalci ruskih razmer, da ljudje vedno bolj hrepenijo po zdravi glasbi. Zadnja leta so se pričeli za glasbo zanimati celo ljudje, ki prej niso nikdar kazali veselja do te lepe umetnosti. Povpraševanje po glasbenih delih je tolikšno da so vse zaloge muzikalij skoro vedno razprodane. Čuti pa se tudi veliko pomanjkanje dobrih dirigentov in pevovalov, najtežje pa se doba glasbila. Če šteje orkester 30 oseb, morajo biti že zadovoljni, če imajo na razpolago vsaj 20 glasbil, ki pa tudi niso sestavljena po glasbenih pravilih, ampak kakor so pač na razpolago. Državne delavnice za glasbila morejo kriti komaj le 10 do 15 odstotkov povpraševanja.

Na drugi strani pa je navdušenje ruskega ljudstva za glasbo velikansko. V današnji Rusiji obstoji nešteto kmečkih in delavskih glasbenih krožkov, ki se dele na pevske odseke, odseke za godbo na pihala itd. Sredstva za nabavo instrumentov spravljajo ljudje sami skučaj; vaje pa imajo navadno po večah in po kletah ali šupah, ker primanjkuje potrebnih prostorov. K vajam hodijo kmetje po 15—20

kilometrov daleč in godci hodijo igrati v vasi, ki nimajo svoje godbe, tudi po 40 km daleč. Nekateri kmečki pevski krožki proizvajajo celo že opere, čeprav niti not ne poznajo.

Vlada pa izkorišča tudi ta pokret po svoje in sili glasbena društva, da morajo po 15 krat ali pa še večkrat na mesec brezplačno sodelovati pri raznih političnih prireditvah.

Mestna mladina pa se tudi v Rusiji vedno bolj zanima za razne »foxtrotte« kakor za pravo rusko glasbo.

Najnovejša igrača Parižank

Najnovejša modna pridobitev, ki jo mora danes imeti vsaka elegantna in moderna Parižanka v svoji torbici, so mali luksuzni revolverji. To pa ni čudno, ker je statistika prodaje orožja ugotovila, da kupujejo revolverje in avtomatične repetirne pištole v Parizu ženske mnogo bolj nego moški in zato so se menda fabrikanti orožja prilagodili temu dejstvu in začeli izdelovati majhne luksuzne revolverčke.

Ker pa napadi z revolverji v Parizu vedno bolj naraščajo, so se začeli ljudje že norčevati iz žensk, ki zakrivate največ zločinov z revolverji. Tako n. pr. vpraša gospod pri obedu svojo dekle: »Slišite, kakšen ropot pa je to zopet?« — »A, nič posebnega,« pravi dekle, »gospa, ki stanuje tu zraven, ravno strelja svojega moža.«

V pariških luksuznih trgovinah danes kar mrgoli dragocenih zlatih in z dragim kamenjem okrašenih revolverjev, ki leže na blazinah iz najfinejše svile. Taki revolverji so posebno priljubljeni kot poročno darilo.

Časnikarski rekord

Ta rekord pa ni ameriški in ga Amerikanci tudi nikdar ne bodo potolkli. Gre namreč za list »Peking Gazette«, ki se sedaj lahko postavlja kar z dvema rekordoma. Prvi rekord se tiče starosti lista, kajti list slavi svojo tisočletnico. Natančnega datuma, kdaj je začel list izhajati, sicer ne vemo, vendar pa do 1000 let dosti ne manjka. »Peking-Gazette« je torej najstarejši list na svetu.

Še bolj zanimivo pa je dejstvo, da je bilo v preteklih 10 stoletjih nad 1500 urednikov tega lista obsojenih na smrt. Na Kitajskem človeško življenje sicer ne pomeni dosti, ampak 1500 je že prav lepa številka.

Brat japonskega cesarja v Berlinu.

Princ Takamatsu, brat japonskega cesarja, potuje sedaj po Evropi. Najprej je obiskal London, sedaj pa se mudi v Berlinu. Na potovanju ga spremlja njegova soproga. Iz Berlina pojde princ v Pariz in v Rim.

Na zemljevidih še vedno bele lise

Nam neznane in nepreiskane kraje na zemeljski obli imamo označene na zemljevidih z belimi lisami. Takih belih lis smo imeli nekdaj silno mnogo, a v novejši dobi pa jih je že precej manj, ker nam raziskovalci nepoznanih dežel leto za letom odkrivajo tuje in neznane kraje.

Eno tako doslej neznano pokrajino je nedavno opisal Anglež Bertram Thomas v kraljevskem geografskem društvu v Londonu. Bertram Thomas je bil finančni svetovalec sultana omanškega v Arabiji. Tam pa se ni pečal le s finančnimi posli, ampak je tudi deželo raziskoval. Ozemlje, ki ga je preiskal, je velika puščava v Srednji Arabiji Rooba-el-Chali, ki je približno tako velika kakor sta veliki Francija in Anglija skupaj. Thomas se je odločil, da preišče to deželo, na nekem študijskem potovanju po kraljevini Oman. 11. januarja l. 1928 je zapustil kraj Dophar, spremljalo pa ga je 28 oboroženih domaćinov, potem pa njegov tajnik in sluga. Imeli so za potovanje 11 velblodov (kamel). Najprej so se ustavili v Al Quatanu. Tu se je že l. 1894. mudila neka znanstvena ekspedicija iz Evrope. Odtod so se z velikimi napori prebili skozi obširno grmičevje, ki nam daje znano kadilo, v popolnoma nepoznane kraje. 19. januarja bi bili kmalu ostali brez vode, pa tudi velblodi so bili že utrujeni. Thomas je sklenil, da bo veliko puščavo obšel in da bo preiskal oazo Mughin. Prtljago so skrčili na najbolj potrebne stvari. Po dolgem, napornem in tudi nevarnem potovanju so opazili velikanska »Ghafe« drevesa, ki rastejo na oazi Mughsin. Od tam je krenil Thomas z nekoliko spremljevalci v puščavo. Videl in našel pa ni nič drugega kakor eno samo neizmerno morje peska, kamor so nesle oči. Na svojem povratku je nabral velike množine tičev, ob enem pa je opazoval pokrajino glede vremena. Rezultat njegove ekspedicije ni ravno majhen, kajti on je sedaj nedvomno dokazal, da je v Srednji Arabiji res sama puščava. Thomas je s svojimi spremljevalci prepotoval ozemlje, ki je tolikšno kakor Anglija, kamor pa še ni dotle stopila noga nobenega Evropejca.

Angleške letalske vojaške vaje.

Velikih letalskih vojaških vaj, ki se te dni vrše v Angliji, se udeležuje tudi angleški prestolonaslednik. Vaje izvaja več sto vojni letal, od največjih metalcev bomb pa do malih »lovcev«. Vaje vodi poveljnik angleškega vojnega letalstva. Slika kaže angleškega prestolonaslednika pred vstopom v vojno letalo.

Kaj so jedli naši pradedi?

O hrani pračloveka smo vedeli do najnovejšega časa zelo malo in smo bili navezani skoro le na domnevo. Nedavno pa so našli na nekem delu morske obale na Danskem prav mnogo kuhinjskih ostankov, ki so bili že tako sprhneli, da je bilo vse skupaj bolj podobno kupu gnoja kakor pa človeški jedi. Kljub temu pa so starinoslovci te kupe jako vestno preiskali in so ugotovili, da obstoje iz milijonov poljših in ostrignih lupin, iz ostankov nam danes neznanih ptic, največ pa je bilo slanikovih ostankov. Podoba je torej, da so se pračljudje najbolj preživljali s slaniki, vsaj oni, ki so živeli ob Severnem morju. Našli so pa tudi ostankke jegulj, divjih praščev, ječev, jelenov in srn, dosti manj pa so našli ostankov volkov, lisic in medvedov. Pa tudi raznih jagod, gomeljev in kosenih praljudje niso zaničevali, tako da je bila hrana pračloveka zelo mnogovrstna.

Geološka raziskavanja so dalje dognala, da so začeli saditi takrat, ko se je začelo širiti poljedelstvo, najprej mak, lečo, grah in fižol. Vsaka družina je nasadila na svoji zemlji toliko tega sadeža, kolikor ga je potrebovala za svoje življenje. Divjačina in rib so lahko našli v gozdih oziroma v vodah, kolikor so jih hoteli. Lov je bila v prvi vrsti gospodarjeva stvar. Žene so pa pripravljale jed doma. Divjačina so pekli žene na ražnju, posamezne kose pa so oblagale z razbeljenimi kamni, da se je meso popolnoma prepeklo.

Prvega kruha niso pekli iz zmletega žita kakor bi človek mislil, ampak na severu Evrope so pripravljali kruh iz zmletega ali stolčenega želoda, ki so ga imeli v obilici. Stare povesti omenjajo drevo »Yogg-drosik«, ki je dajalo po vesoljnem potopu ljudem hrano. Beseda »yogg« pa je sorodna angleški besedi »oak« = hrast. Iz želodove moke so pekli kruh v različnih oblikah. Šele mnogo kasneje so začeli peči kruh iz žitne moke in še dalje je trajalo, predno so spoznali lastnost moke, da vpija vodo. Šele tedaj so začeli mesiti testo in testo peči, dočim so prej zmes pač oblikovali, niso je pa pekli, ampak so jo živali surovo.

Danes, ko to vemo, spoznavamo šele, kako silno so se časi spremenili od pradobe pa do danes. Vendar pa uživamo mi še danes neke jedi, ki so jih poznali in uživali že naši pradedi.

Kadilci vzdržujejo ameriško armado

V Zedinjenih državah so nedavno izdali statiko o dohodkih od prodaje tobaka. Iz te statistike je razvidno, da so Zedinjene države prejele l. 1929. skoraj 435 milijonov dolarjev dohodkov. Stroški za armado so pa znašali le 412 milijonov dolarjev, tako da lahko rečemo, da vzdržujejo armado Zedinjenih držav kadilci.

Kaj je svetloba?

Že v starih časih so vedeli, da je svetloba gibanje. A kaj se neki giblje? Učenjaki so radi trdili, da se gibljejo delci neke snovi. Ako na primer gori sveča, se nam zdi, kakor da bi prišla okrog sebe nekaj svoje snovi. Če pride ta snov do naših oči, imamo takoj na očesnem živcu občutek vida, kakor imamo tudi na koži poseben občutek, če nanjo rosi dež. Tako je razlagal svetlobo tudi slavn učenjak Newton (izgovori Njutn). Dandanes vemo, da je svetloba zares gibanje valov neke snovi, ki je povsod in ji pravimo eter.

Zakaj so pene bele?

Voda je prozorna, to je znano, pene so pa bele. Zakaj? Mirna voda prepušča svetlobo, če pa vodo mešamo, se tvori nešteti majni delci. Drug poleg drugega, se svetloba začenja v enega in drugega, pravimo, da se svetloba lomi. Svetloba solnca je pa bela, če se vsa lomi ali odbija. Zato se tudi pene vidijo bele. Enako je s snegom. Sneg je sestavljen iz nešteti delcev vode, ki so se strnili radi mraza. Pravimo jim tudi kristali. Ker so kristali tesno drug poleg drugega, odbijajo med seboj belo svetlobo, zato vidimo, da je sneg bel.

»Vi ste prišli po četrte ure prepozno.«
»Da, gospod, padel sem namreč po stopnicah.«
»In to je trajalo cel četrte ure?«

*

Previden avtomobilist.

»Ti, pogled na tega-le gospoda, kako počasi in previdno vozi! kakor da bi se šele voziti učil!«
»Ali je pa avtomobil že plačal.«